

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





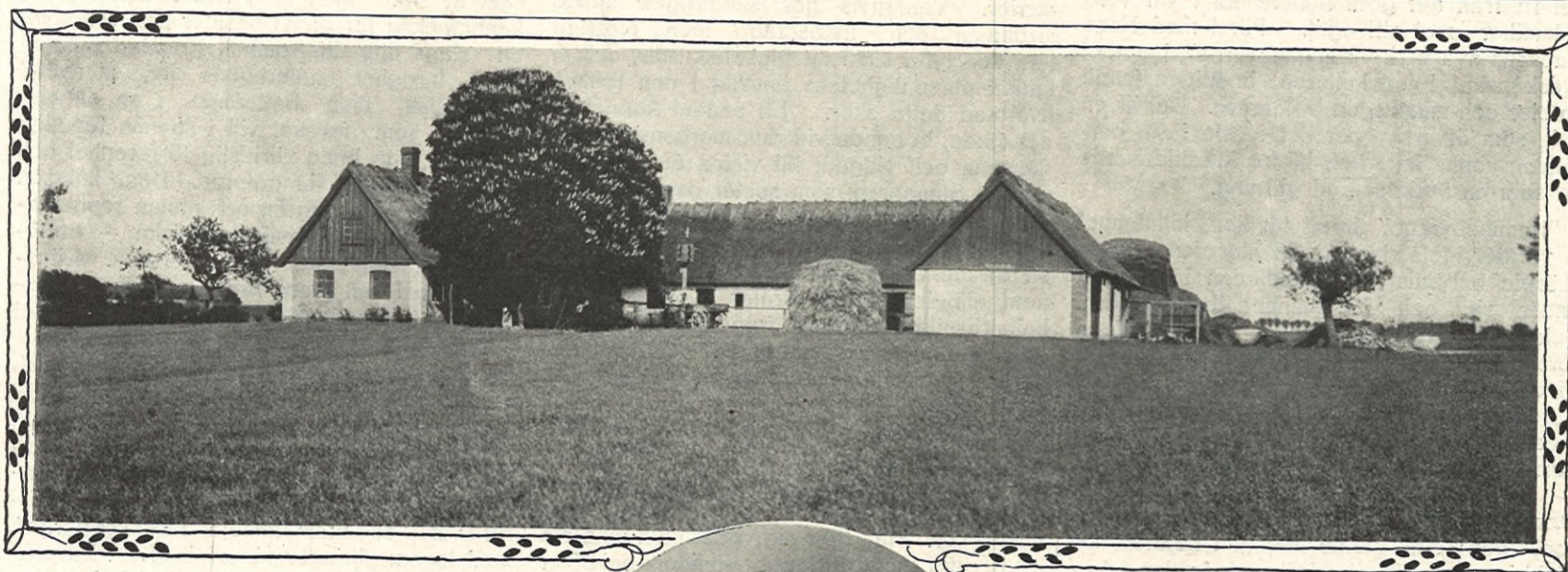
HÖG- MÄNN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDAVD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 18 JUNI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.



Hans Larssons "Hemma- byarna".

DE SKANSKA BYARNA HA VISSERLIGEN i femtio år utan och innan porträtterats af målarna, men detta hindrar icke att de ännu i dag äro ett slags kringbyggda hemligheter. Paul Verrier talade nyligen i ett föredrag om de normandiska bondgårdarnas masure, som stänger främlingen ute och med en fät mur af träd omramar det dagliga



En anmälan af Anders Österling.

lifvet därinnanför. Skåningen har något liknande. Efter enskiftet är det sannolikt svårare än förr att komma folkidyllen in på lifvet, och det kan befaras att jordbrukets rationalisering med alla välsignelser f. ö. småningom utrotar den intima blomning, som ännu finnes. Ty lyckligtvis är marknadsdagarnas champagnedrickning på järnvägsho-



tellen icke det enda uttrycket för bondestammens jordbundna poesi.

Bondelivets i Skåne har ur etnografisk synpunkt funnit ypperliga tecknare sådana som Nicolovius och Bruzelius (från Skytts och Ingelstads härader) men ingen litterär tydare af rang. Om det skånska lynnet gäller liksom i fråga om det vidöppna och solbreda slättlandskapet, att det icke är så lätt att komma underfund med, som man i förstone tror. Wranér har försökt så långt hans hederliga, men något flacka humor har hjälpt, och Ola Hansson har i mycket ställt utanför redan på grund af sitt öfverförfinade nervlif. Det är sant, att han senast i "Rustgården" lämnat en hemskt storstilad skildring af en släkts förfall, men just den patologiska synpunkten visar att han, "lyckligt fri från allt godt bondhumör", vill vara polemiker mot sitt eget. Först med Hans Larssons nya verk, "Hemmabyarna", har den sydsvenska bygdekulturen äntligen funnit en stor och minnesgod förklarare. Det är en bok, som öfverskyddar det mesta i sin omgifning och icke kan bältre karaktäriseras än som en verkligt god gärning.

"Hemmabyarna" är ett Idyllion, tillkommet i världskrigets skugga, då filosofen i orons skärpta belysning ser släkten tåga fram under sig och får minnena dubbelt kära. Boken är åtskilligt annat. Men äntligen föreligger alltså här en autentisk skildring af lifvet sådant det lefves af byfolket, i stora gårdar och små, af bönder och husmän, och med den rätta infödda rytmen, som icke kan härmas. Där är perspektiv uppåt och nedåt — i urgammal himmel och urgammal jord. Den skånska lokaltonen är starkt prononcerad, och det kunde möjligen befaras, att skildringarnas finaste doft undgår den icke-skånska publiken. Men svensk kultur, sådan den lefver i svensk diktning, är ännu i ovanligt hög grad präglad af bondemedvetande eller åtminstone af känningar och instinkter åt detta håll. De säkraste och djupaste rösterna stamma därifrån. Lyssna vi icke helst till dem som ha en bestämd hembygd, en mäktig naturinstans att gå tillbaka och vädja till? Stadslivets ofrivilliga nomader, flyttande från hem till hem, ha ännu icke i Sverige präglats så hårdt i stensjämpeln, att deras längtan förvissnat. Ännu går svensken till dikten som till det gröna, och i så måtto skall han hos Hans Larsson finna oanade marker och dagsljus öfver gräset, sådant det lyst för våra förfäders ögon.

Det är svårt att säga, hvad boken är. Den är hvarken roman eller självbiografi, hvarken diskussion eller folkminne, hvarken pastoral eller teodicé, men den är något litet af allt detta i en personlig, egendomligt förtrolig form: Stilens vattenklara enkelhet behöfver icke framhållas: i de små ordens konst har Hans Larsson hos oss ingen öfverman. "Hemmabyarna" är skriven af en filosof, som har tröttnat vid den teoretiska begreppsutredningen och slutligen sagt: "Gif mig människor!" Boken låter sig utmärkt väl läsas som ett led i författarens rent filosofiska produktion, den står icke långt vare sig från Platon-introduktionen eller intuitionsskrifterna. Tvärtom uppenbarar den öfverallt kontinuiteten i hans tankelynne, och liksom den handlar om personer denna gång, icke om idétyper, lefvandegör den också själfva personligheten. Därvid är det uppfriskande att se, hur i bästa mening produktiv den lifsstämning är, som har skapat boken, och hur

rikt minnena strömma på, som vårbäckar från en ljusnande slättutsikt i april.

Till en början märker man ju nog berättarens möda att finna rätt, men vägen är lång och leder bortom grafvarna, in i en ny tideräkning. Han exercerar väl mycket med trådarna, visserligen för att hjälpa läsaren, men icke allid med denna verkan. Kanske märker man här något för mycket af det psykologiska facket. Men småningom blir berättaren alldeles lugn, rösten djupnar, och det är härliga ting vi få höra — om Anders i Bakvången och Spissen och Storemor, om Bertels och Kistenas förlofning, om prostens och läsarpredikantens möte vid den döda flickans bår, om hvardagsöden på godt och ondt, om sakernas gång vid arbete och gille, om påtagliga kontroverser och luftiga barndomsdrömerier. Vanligtvis går skildringen utmed jordlinjen och takåsarna, men plötsligt kan den lyfta sig i en filosofisk sfär, och vi känna personlighetens jämvikt i den lätthet, hvarmed detta sker. Ett sådant kapitel är det 13:de, börjande vid den morgonstilla bydammen och vidgad till vision af den himmelske Slungaren, som spelar oss fram i ett regn af hvita lifsgnistor. Berättaren säger själf: "Det blir ibland en spricka på himlen, så att en metafysisk strimma kommer igenom, alldeles som de strålar, hvilka i psalmboksiräsnitten sköto ut från Gud Fader och föllo ned öfver jordens krets. Och då blir jorden så liten för mig, att jag ser hela kulan på en gång."

Man må icke tro, att den filosofiske författaren har gjort sina folktyper till bekväma språkrör för meningar; det grundläggande i "Hemmabyarna" är icke meningar, utan människor. Han bryr sig visserligen icke om att berätta långa förlopp. Stundom behöfver han blott en anekdot för att antyda det skeende eller också nöjer han sig med förutsättningar och handlingsmotiv. Man skall lägga märke till ett kvinnoporträtt sådant som Kistenas — ger det icke i enklaste drag hela människan, och med ett brus af varmt och ömt under de halft framlekta orden: "Hon var rant i kroppen och frimodig i ansiktet. Var det något som kunde kallas vekt hos henne, så skulle det väl inte vara annat än det sätt, hvarpå hon bar upp sin stora bruna härmassa, ty halsen gjorde nog en helt liten svikt, som om hon ville säga, att det vägde

rätt skönt, det hon hade på hufvudet, vare sig hon nu mente håret eller lyckan". Någon gång kan hans obenägenhet att få "nyfikenheten" med åstadkomma en viss fragmentarism, så att han på en gång säger för mycket och för litet om sitt folk. Men det stämmer slutligen med själfva rasens förtegenhet, att berätta just så, och det har redan antydts, att författaren hela vägen är solidarisk med sitt stoff. Det är sig själf, sin släkt, han återupplefver, och det är därför boken har blifvit en så tillförlitlig exponent af skånskt lynne.

Bengt Lidforss har en gång kraftigt protesterat mot den uppfattning, som anser skåningen af naturen irreligiös. Tvärtom påpekar han det drag, som han kallar gemytreligiositet och som just i "Hemmabyarna" får sitt rätta ljus. Det är ju icke så att förstå, som skulle skåningen vara särskildt kyrksam af sig. Men med alla materialistiska kännetecken för öfrigt besitter han verkligen ett slags djup lifsfromhet, grundad på jordens trygghet, naturligtvis icke medvetet panteistisk, men bottnande i en allhetskänsla, som mycket väl i samma famntag kan innefatta både världslig förfarenhet och innerlig vördnad för gåtorna. Hans Larsson har i sin skildring en och annan representant för denna jämviktsmänniska — exempelvis hedersmannen Per Siverson. Känslornas spel kan synas trögt, men äfven i behöfvet af handlingskonsekvens kommer det religiösa till uttryck, liksom i det lugna proportionssinnet, som öfver företeelserna och dömer därefter. Öfver hufvud har Hans Larsson med stor omsorg träffat, hvad man lämpligen kunde kalla skånsk takt. Där finns återhållsamheten i omdömet och obenägenheten att förråda sitt eget, men äfven humöret vid "de blåblommiga kaffekopparna", med lagom gliringar när så kräfvades. En provinsialläkare råder på ett ställe i boken den nye, något för talföre pastorn i församlingen att "skaffa sig nån slags buffertanordning eller hvad det skall kallas, mellan tanken och tungan, nån mellaninstans", och yttrandet uttrycker i själfva verket något som liknar det skånska idealet af världsvishet. Här skall alldeles icke häfdas, att detta ideal är något öofverträffligt och oförlikligt — ledigare utförsgåfvor äro i många fall att föredraga — men som det här återfinnes, är det på sin plats, emedan det är genomäktat. Det anmärkningsvärda är härvidlag, att Hans Larsson sannolikt aldrig skulle ha förmått sig att psykologisera öfver det skaplynne, som är hans eget: han har helt enkelt låtit det tala själf, robust när det behöfves och stundom innerligt som när folkvisorna

gråta och le
folkets lif
i lycka och ve.

Ärade halfårs- och kvartalsprenumeranter

erinras vördsamt om nödvändigheten att förnya prenumerationen för årets senare hälft på det att afbrott i tidningens expedition må undvikas. Alla prenumeranter erhålla också i år gratis

IDUNS JULNUMMER,

hvilket bjuder på förträffliga bidrag af våra främsta författarinnor och författare såsom Ellen Key, Selma Lagerlöf, Marika Stjernstedt, Anna Wahlenberg, Elin Wägner, Henning Berger, Bo Bergman, Johan Nordling, Ludvig Nordström, Sigfrid Siwertz, Anders Osterling m. fl.

En nyhet under det nu begynnande halfåret blir Iduns afdelning för skönhetsvård, af hvilken vår kvinnliga läsekrets gifvetvis kommer att få stor nytta. Se ett särskildt tillkännagifvande härom å annat ställe i detta nummer!

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halvt år.....	< 3.50	Halvt år.....	> 5.—
Kvartal.....	< 1.75	Kvartal.....	> 2.50
Månad.....	< 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästernuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 50. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
25 öre efter text.	30 öre å textside.	30 öre efter text.	35 öre å textside.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.		20 % förh.	för särsk. begärd plats.

“De öfveransträngda bankkvinnorna.”

Allmänheten uttalar sig.

IDUNS ARTIKEL OM DE ÖFVERANSTRÄNGDA BANKKVINNORNA af den 7 maj har, en smula sent kan det tyckas, blifvit föremål för en viss uppmärksamhet. I Aftonbladet af den 4 juni offentliggör Anna Wall ett inlägg ”Några ord om kvinnorna och bankarbetet. Inlägg i en aktuell fråga,” som i hufvudsak medger det berättigade i Iduns framställning. Men Anna Wall ser problemet af bankkvinnornas ställning från en något olika synvinkel. I Idun var det två synpunkter, som artikelförf. sökte fastslå. Primo: Bankernas bristande ansvarskänsla, då de uppdelade arbetet i en lägre och en högre ordning och a priori hänvisa kvinnorna till den lägre och obevekligt stänga hvarje väg, som leder från denna till mannens ”högre” arbetsfält. Secundo: Kvinnornas bristande ansvarskänsla att utan vidare finna sig i det af mannen skapade systemet, då de icke af tvingande nödvändighet trefvos att taga första bästa brödbit de komma öfver. En större idealitet å bägge sidor, en vidare syn på den verkliga innebörden af kvinnoarbetet i synnerhet från bankens sida, är det Idun sökt plädera för. Anna Wall har också sett den ideella sidan af saken, men från ett annat håll. Hon leder varsamt och försiktigt fram till hvad hon anser vara problemets kärna: ”det ofrånkomliga faktum,” vi citera artikelförf., ”att kvinnorna äro kvinnor, och att kvinnor, allt tal om likställighet till trots, inte äro konstruerade som män. Om häri ligger en orättvisa, så är den orättvisan begången på allra högsta ort, och vi ha endast att böja oss, anser förf. — och kanske förresten — vi veta så litet — är orättvisan endast skenbar.”

Det finns få saker vi äro så lifligt öfvertygade om, som att ”orättvisan” är skenbar! Och att kvinnans uppgifter som kvinna i de allra flesta fall passa henne bättre och tillfredsställa henne mera än t. ex. bankarbete. Men det praktiska problemet: bankernas ställning till den skara kvinnliga anställda, som de se med sin fördel förenligt att engagera på villkor, som lika väl ur afjarsynpunkt som ur mänsklig synpunkt förefalla synnerligen otillfredsställande, kvarstår alljämt och förtjänar att skärskådas. Från Iduns läsekrets ha också kommit inlägg i frågan, det ena med anledning af Anna Walls artikel. På grund af vårt begränsade utrymme se vi oss tyvärr tvungna att i någon mån förkorta de bägge insändarnas uttalanden. De ha uppfattat frågan från diametralt motsatta håll, men hvar och en har ett beaktansvärdt påpekande att göra. Vi lämna först ordet åt signaturerna J a h a, för Idun namngifven, som särskildt fäst sig vid Anna Walls ord om att kvinnan icke äger samma arbetsduglighet som mannen och att hon därför bör pensioneras tidigare.

Huruvida den utom hemmet arbetande kvinnans arbetsduglighet i längden är underlägsen mannens, skrifver J a h a, därom veta vi människor af i dag intet. Vi ha ingen erfarenhet att hålla oss till, ty det duger icke att hänvisa till den enda generation af banbrytande kvinnor, som föregått oss. De ha nämligen haft så mycket af tradition och mostånd att besegra, att hindrens öfvervinnande ovillkorligen måste räknas med, då man bedömer dessa kvinnors arbetsförmåga, äfven om den ej

kan anses ha kommit de olika bankerna, kontorerna eller byråerna till godo.

Somliga af dessa kvinnor önskade emancipera sig från gamla förhållanden och därvid rönte de starkt motstånd från sina anhörigas sida. Andra kvinnor funno sig nöjda med gamla förhållanden men tvingades dock af förra århundradets på alla områden omdanande utveckling att söka sitt uppehälle genom arbete utom hemmets väggar. All denna förändring har icke försiggått utan kraftförbrukning för kvinnan, antingen hon med näbbar och klor måst arbeta för sin emancipation eller hon måst uppbjuda all sin energi för att finna sig till rätta i sin nya sysselsättning. Först när kvinnan och hennes omgivning såsom en själfklar sak uppfattar hennes arbete utom hemmet och först när man kan förutsätta att kvinnan äger samma lefnadsstandard som sin manliga arbetskamrat, först då den generationen kvinnor pensioneras, kan man bedöma huruvida kvinnan, beträffande duglighet och uthållighet i arbetet, är olika konstruerad än mannen.

J a h a.

Vår andra insändare för dagen har haft den förmånen att stå som åskådare från en upphöjd plats, där striden tedde sig helt olika mot för de kämpande. Det är en utlands-svensk, som vistats många år på olika platser af jordklotet och sett mångahanda ting. Utlands-svensk vill att diskussionen skall röra sig om begreppet kvinnan i kontorsarbete öfver hufvud taget. Insändaren börjar med att berätta den oförställda häpnad, som grep honom, då han vid ett besök i Sverige för 25 år sedan i sällskap med en vän kom till en bank med flera kvinnliga banktjänstemän. Åsynen af de många kvinnorna väckte ovillkorligen hos vännen ett tvifvel på att detta var ett förstklassigt bankinstitut. Resonemanget var följande: En kvinna måste aflönas lägre än en man på samma plats, och en bank, som hade ett stort antal kvinnliga tjänstemän, hade beräkning på att bringa ned omkostnads-kontot, alltså banken var tvungen på grund af sin ekonomiskt svaga ställning att använda den billigaste arbetskraften, i detta fall kvinnorna. Utlands-svensk, som blef så förvånad öfver att finna kvinnorna i bankerna för 25 år sedan, har ställt sig lika undrande inför den förklaring på fenomenet, som han trott sig finna i Iduns artikel. Det är uppgiften om att flickor ur goda hem taga plats endast för att skaffa sig nålpen-gar och därmed taga brödet ur munnen på många fattiga flickor, som måste arbeta för att lefva, som mest upprört Utlands-svensk. Det är mycket lätt för den som icke

är inne i förhållandena att här missförstå de företeelser som möter en. Anna Wall har i sin artikel mycket riktigt understrukt att många flickor med goda hem måste skaffa sig en själfständig ställning med tanke på den dag, då hemmet icke längre finns till. Men om Utlands-svensk sålunda uttalar en alltför kategorisk förkastelse, har han dock några tänkvärda ord att säga Sveriges affärsmän, som han anser bära den verkliga skulden i denna sak.

Jag frågar alla våra framstående affärsmän, fabriksidkare, arbetschefer af alla slag och speciellt dem, som arbeta för Sveriges i dessa dagar mångomskrifna framtid — huru mycket skrifves icke just nu om de aftagande äktenskapen och de barnlösa och barnfattiga äktenskapen — om de icke hafva blicken riktad på annat än att nedbringa kosnaderna för sina kontor, så att de taga hvad helst af kvinnlig kraft utan tanke på detta kommande Sverige. Är detta nödvändigt? Är detta i många fall rätt? Är det icke den fosterlandsälskande affärsmannens fulla och stora skyldighet att arbeta på, att alla unga män, som han har i sin tjänst må kunna komma till den position, att de kunna gifva sig unga? Det gäller dock i många fall, som man omnämnt för mig, icke småkontor, där man icke kan bära kosnaderna, utan där man följer en ”sniken, rent småsinnad” slentrian, för att för ögonblicket spara en slant, som med detta system är till verkligt fördärf, om man aldrig så litet blickar framåt.

Bryt med detta system fortast möjligt, det är en gammal bepröfvad utomlands-svensks råd! Bryt med det, säger jag!

Alla föräldrar och målsmän, som icke behöfva det, böra af hänsyn till hvad fosterlandet kräver af dem, icke låta sina döttrar träda in på kontorets bana eller, öfver hufvud taget, någon bana, där de taga brödet från flickor, som måste förtjäna det, och än vidare i konkurrens med unge män, hvilkas lifsuppgift det bör vara att bilda familj — icke, när de blifva gamla och gikt-brufna och behöfva en sjuksköterska — utan medan de ännu hafva lifskraften och lusten att skapa ett hem kvar. Att låta kontorsbanan de vis öfversvämmas af kvinnliga element, och samtidigt de unge männen underbetalas i samma grad som de unga kvinnorna påstå sig vara underbetalda — ty de båda elementen bredvid hvarandra måste skapa underbetalning — det kallar jag, ett affärslifvet med berädd mod tager lifvet af hvarje ung mans förhoppning att kunna bilda ett eget hem. Och detta system leder till affolkning. Kiaga sedan icke däröfver.

”Det är icke värre hos oss än hos mångt annat folk”, skall man svara mig. Pröfva först och döm sedan! Det blir mitt gensvar. Jag har sett, huru det är i många land, och jag vet, att i England håller en aktad flicka det för under sin värdighet att taga plats för nålpengarnes skull. Det händer aldrig helt enkelt, och det är en sed att högaktas.

Låt de unga kvinnor, som det ovillkorligen måste, trängas på kontorsbanan med de unge männen, det blir öfvernog med kvinnor ändå, är jag säker om, och tänk på ett kommande Sverige med verkligt allvar och allvarligt uppsåt, att fosterlandet skall äga bestånd — med kvinnan som husmoder och uppfostrarinna af kommande släkten. Detta blir hon icke skickad till genom kontorsarbete lika litet som genom fabriksarbete.

Snart nog födas här hemma barn endast hos de mycket rika — och där i en- eller tvåtal — samt hos de mycket fattiga, och där i mångfald, hos arbetare och jordbruksarbetare med de sämsta lefnadsyllkoren, torpare och statare, där familjerna hafva 6, 7 och ännu flera barn.

Bidrag icke här till genom att uppamma det kontorssystem, som Idun så mästerligt beskrifvit!

Stockholm den 8 Juni 1916.

”Utomlands-Svensk.

Vi äro öfvertygade om, att Utlands-svensks inlägg skall ge anledning till flera uttalanden från våra läsares sida. Men vi ha ansett, att i våra spalter skilda stämmor böra få göra sig hörda, då det gäller en för alla viktig fråga.

RED. AF IDUN.

Natt på jorden.

MITT LILLA RÅDJUR, MIN LILLA HVITA hind,

följ mig tyst, följ mig tyst öfver löfven.

Det brinner en sol djupt, djupt ner i öst,

det blir morgon när natten är förliden.

Min lilla, lilla våg, mitt lilla blåa moln,

följ mig tyst, följ mig tyst på färdan.

Det brinner en sol djupt, djupt ner i öst,

det är morgon, strax morgon i världen.

PAR LAGERKVIST.

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

4:de upplagan nu utkommen. 30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

I de bästa hem står numera dagligen

Svea Växt-

margarin på bordet. I de flesta fall är husfädern okunnig om detta förhållande, ett faktum som på ett talande sätt bevisar, huru fullständigt detta märke lyckats förvärfa natursmörets smak och arom. Sparar 50 %.

EN VÅRKONSERT.

JUNGFRU LOLA HADE TAGIT UT INNAN-fönstren, och hon stod i den öppna fönster-halfvan och tvättade och gned och sjöng. Det var en kärleksvisa hon sjöng:

När kvällen kommer och bjuder hvila,
ses sköna Anna till lunden ila
att möta Alfred — — —

Men ännu var det blott förmiddag, en hög och solig förmiddag i månaden maj, och brisen fläktade värme och färsk vår in i rummen.

Därinne gick unga fru Agnes, tjugutvå år gammal, klädd i djup sorg. Hon hade varit änka sedan hösten, hon hade varit ensam öfver en ändlös vinter, och nu fladdrade fjärlarna in i rummen och det susade ljusgrönt löf utanför.

Våren hade kommit med en sådan brådska att bli fullt färdig och grön.

Hon gick ut på verandan, nej, inte för att se på våren, hon stod där blott ändå och stirrade ut mot solskenet. Mest därför att det skulle göras värrent och värfint i rummen, och hon kände inte den ringaste lust att vara verksam. För att vara verksam måste man vara glad, och hon kunde ju inte vara glad.

Hon hade ett ansikte, som var skapadt att vara rosigt och hulligt och leende. Nu hade det blifvit skärt och genomskinligt, groparna i kinderna fingo hvila, och de klara nöjbruna ögonen hade vant sig vid ett oändligt sorgset uttryck.

Nej, hon stod där inte för att se på våren, men hon måste ju ändå se den, hon måste se, hur grön gräsmattan hade blifvit sedan gårdagen, och hur gullvifstufvan, som stod mellan krusbärsbuskarna, sköt knoppar. Och längre bort såg hon, hur fjärden glittrade i guld och blått för brisen, och hur solen stekte öfver de gula brädgårdarna.

Det låg ett par segelfartyg ute på fjärden, luften dallrade ljus kring master och tackel och fåg, och så låg där det mörka skrovet af en stor lastångare. Den hade just kommit långt ifrån främmande länder, och hon kunde se, hur det rådde lif och rörelse ombord.

Hafvet hade kommit för att hämta skogen, och hon hörde maskinerna säga och säga nere vid verket.

Nu lekte väl barnen därefter i den gula brädgården. Där luktade så friskt af trä och tjära, och solen sken så varmt mellan bräd-



LORD KITCHENER,

Englands krigsminister, som i dagarna omkommit vid pansarkryssaren Hampshires undergång på höjden af Orkneyöarna, då han via Norge befann sig på väg till Ryssland.

staplarna. Där fanns så trefliga vråar och rum att leka i, och af klantar och brädlappar byggde man hus eller också timrade man skepp, som skulle fara till främmande land. Och komma tillbaka lastade med — ja, hon mindes sådana vårdagar från sin egen barn-dom, hur lekarna fingo som en vårvild fläkt af äfventyr öfver sig, af saga, där allt kunde ske.

Hvad var det för en vit fågel — å det var bara en mås, som förrat sig från hafvet, som följt lastångaren in öfver fjärden. Hon slöt ögonen och kände, hur luften smekte, hon hörde suset af brisen, och så erfor hon plötsligt en känsla, som om bröstet ville sprängas. Det liknade längtan — hon öppnade ögonen igen — men nej, hon hade ingenting mera på jorden att längta efter.

Och så tyckte hon, att dagen, som var så full af lust och lif, blef så sönderslitande. För den, som inte kunde vara glad, som måste känna all sorgens bitterhet. Hon hade gift sig af ung kärlek, i lust och nöd, i lif och död hade hon bundit sig vid sin älskade och sin älskades minne.

Om det hade funnits kloster i landet —. Hon tyckte att det med ens stod klart för

Af Gustava Svanström.

henne, hvad det var hon längtade efter. Hon skulle ha gått i kloster för att slippa undan solen och lifvet och för att få lefva osförd med sin sorg, i en klostercell skulle den ha blifvit henne ännu mera helig, och hon skulle ha blifvit den obrottsligt trogen.

Hon satt där i solskenet och suset af våren, medan gräset växte och flödet i bägaren steg och steg, hon satt där med maktlösa händer och lät en stor sjuk längtan få välde öfver sig.

Då gnällde det i trädgårdsgrinden, och hon såg upp och vaknade. Hon såg, att det kom främmande till henne, just nu, när hon velat vara i fred för allt och alla.

Det var en jättelik gestalt med ett stort hufvud och en bredskyggig hatt. Ännu såg han inte henne, och hon satt stilla och iakttog honom. Välkommen var han just inte, men nu kom han i alla fall, farbror Salomon, notarien Salomon Hummer, hennes fars släkting och släktens bekymmer.

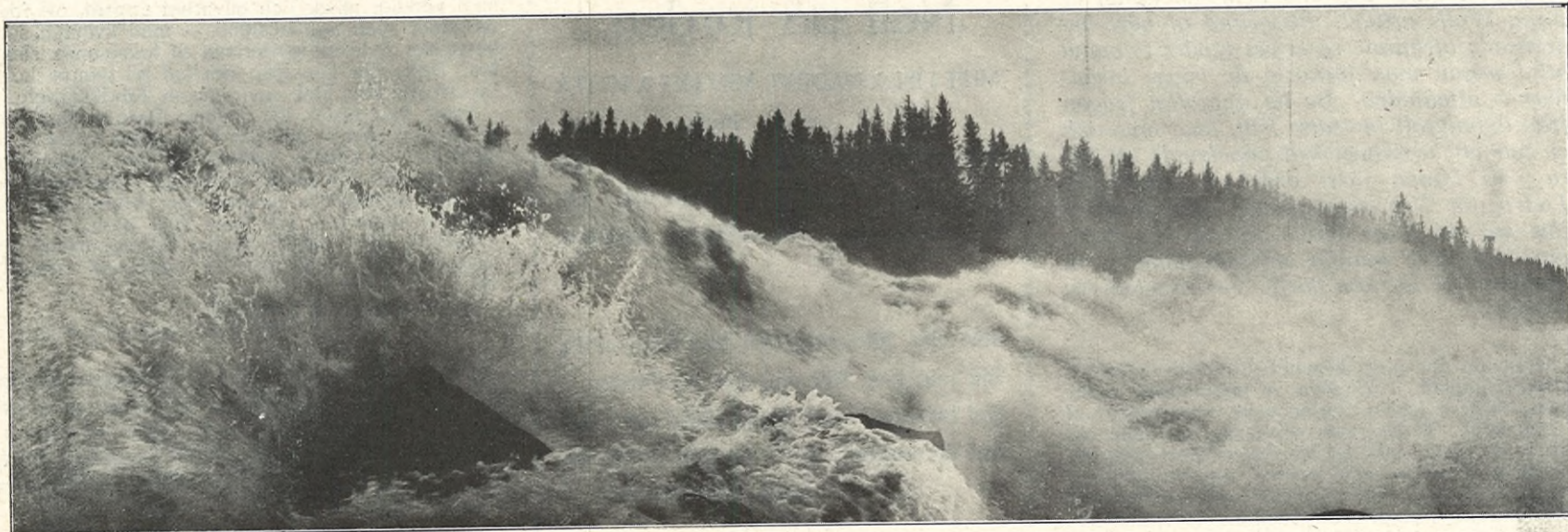
Han var ett kapitel för sig bland människorna, farbror Salomon. Han stötte folk för hufvudet med en del omöjliga vanor och påhitt, han var ett original och en pajas bland vanligt ordentligt folk, och han bätttrade sig inte, fast håren grånade. Han skulle kanske bli uppskattad som legend en dag, men ännu var han den skötsamma och hyggliga släktens sorgebarn — och barnens vän — ja, hon hann inte tänka på allt hvad han var, ty nu kom han där, grotesk och ful i det klara majljuset, medan en stor röd snusnäsduk vajade som en vimpel ur bakfickan.

Vid åsynen af den näsduken hade hon förr i världen aldrig kunnat berga sig för skraft, nu suckade hon djupt och så reste hon sig och stod ung och svariklädd på verandatrappan och tog emot.

Han bar en gammal väska i handen, den såg diger ut, och det tycktes vara något mystiskt med den, efftersom han gick in på gräsmattan och stack undan den bakom ett par buskar. Så styrde han kurs på henne och kramade hennes hand.

— Lilla kusin har väl inte väntat sig att få se så här vackert folk ute i dag, sade han. Och hur står det annars till med hälsan? Lifet blek om nosen, ser jag.

Han drog fram vimpeln ur bakfickan, tor-kade de grofhuggna dragen och snöt sig med en trumpetstöt, medan unga fru Agnes sökte efter några välkomnande ord. Han



Ett majestätiskt naturskådespel. Alfkarleöfallet i vårflodsveckorna. Cronsiöe foto.

Konstfliten, Göteborg.

Mattor, gardiner,
möbelyger, dräkttyger.

Konstnärligt verkingsfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Preciserat noga vad som önskas.

KLIPPAN.

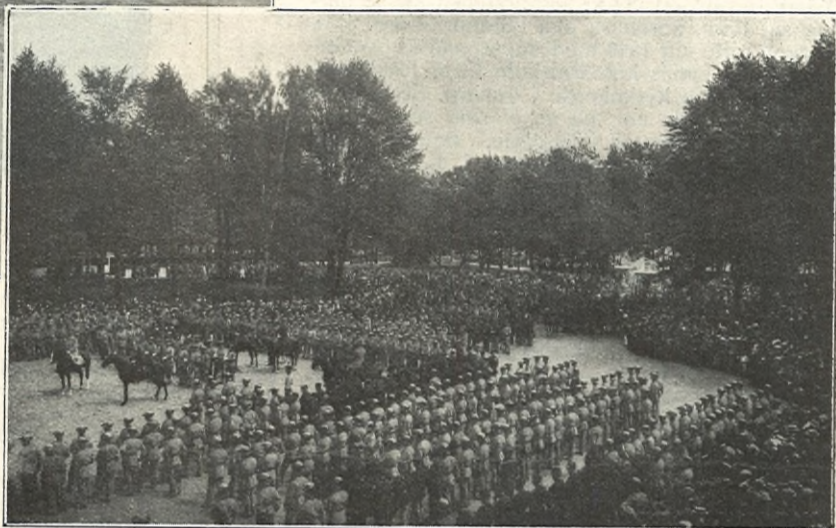
Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Modernaste Finpappersbruk.



Den svenska flaggans dag firas i Mönsterås och Jönköping.

Aug. Melin och K. Björling foto.



var visserligen ett kapitel för sig bland människorna, farbror Salomon, men det skulle ha kostat på henne att rycka sig lös ur sin domning och sorg, hvem den besökande än varit.

Hennes ögon voro också oändligt sorgsna, när hon frågade, om hon fick bjuda på en kopp kaffe. Eller kanske han var varm och föredrog saft.

— Tack, sade han — men om jag bara får låna verandan en liten stund, så är jag belåten.

Han tog fram snusdosan för att bringa ett offer åt sin väldiga snabel till näsa. Ofvån för den sutto två små, små ögon och kröpo in under pannan och blinkade.

— Se jag är som en komet i dag, sade han — jag har svans efter mig. Och svansen är inte långt borta, om jag bara gör lite konst, så har jag den här.

Hon såg, att han var vid älskvärdt lynne, hvad han än menade.

Och så tyckte hon plötsligt, att hennes barndom stod henne så nära. Göra konst, sade han — ja, nog mindes hon att han kunde trolla. Han satte händerna för munnen, och strax saft det en fågel inne i dem och drillade — och så öppnade han de stora näfvarna igen, och vips var den borta, utan att någon sett den.

— Jo, ser Agnes, jag har bjudit hit lite småherrskap, och trakteringen den håller jag själf, om jag bara får låna verandan och servisen.

Hon stod tyst några ögonblick. Skulle hon vara med om barnkalas, hon som nyss så lidelsefullt längtat efter klosterfred, hon, som inte ville vara, där solen brann och marken spirade, utan i en enslig klostercell, där hon af intet blef störd i sin sorg.

Hon slog upp sina mörka ögon och såg på honom.

Han närmade sig väl de sjuttio, farbror Salomon — och han hade haft sina stora svagheter i lifvet — och sina sorger också troligen, men nu sken solen, och det fanns barn, som lekte, där han gick fram.

Hon sade stilla: — Ja, visst får farbror låna verandan orh hvad som behöfs.

Han gick och sökte upp den där mystiska väskan, som han gömt bakom buskarna, och nu förstod hon, hvarför den sett så diger ut. Den innehöll påsar med karameller och russin och fikon och små kex, köpta i handelsboden, och så en bufelj hallonsaft — ja, hon behöfde inte göra sig mycket besvär förrän kalaset var färdigt.

Och han ställde sig på verandatrappan och satte händerna för munnen och blåste en signal.

Det lät som när en ångare gick i dimman och tog till grofpipan, och strax därpå blef ett hufvud synligt i buskarna bakom trädgårdsstaketet. Så ett till, och så kröpo de fram ur sitt gömställe hela raden. De höllo hvarandra i händerna, som om äfventyret skrämte dem att hålla tillsammans, medan blickarna hängde tjusade och lockade fast vid jätten på trappan — ja, där stod han och vacker var han inte, men plötsligt lät han den där grofva signalen i näfvarna förbytas i en riktig fåglalåt.

För första gången under dagen glider ett småleende öfver fru Agnes ansikte. De se allt lifet värvilda ut de där gästerna, och hon känner dem ju allesammans, kassörens och rättarens och skollärarens småttingar. Hon kan också så väl tänka sig hur allt gått till.

De lekte därefter i brädgården, de hade funnit en vrå, som var så god som en lekstuga, och de byggde hus af klantar och brädlappar och när de tröttnat på att bygga hus byggde de skepp, som skulle segla till främmandeland, och komma tillbaka lasta-

de med — ja, med alla världens godsaker, och solen sken och vinden susade, det var en dag, när äfventyret lefde och allting kunde ske.

Då fingo de se en underlig figur, en jätte med väldig näsa och en röd näsduk vittande som en vimpel ur bakfickan. Han gick där och snodde och de stötte till hvarandra och pekade i smyg och kröpo tillsammans och fnittrade. Då stannade han och betraktade dem, han anade nog hvad de hade för sig, och de blefvo naturligtvis rädda och försökte gömma sig bakom hvarandras ryggar.

Men då började han att göra konst. Han gol som en tupp och han satte näfvarna för munnen och härmade fåglalåt inför deras förvånade ögon och öron, han blef hemlig-

helsfull som en sagans jätte, han skrämde och han tjusade dem och lockade dem efter sig hvarf han gick.

Vid handelsboden stodo de bakom knuten, medan de modigaste kikade in genom fönstret och sågo honom stoppa den ena påsen efter den andra i sin väska. Och så kom han ut igen och bjöd dem på kalas, och de följde efter och nu äro de här.

Unga fru Agnes går emot dem. Men då bli de blyga och börja att krusa och krypa bakom hvarandra. Hon ser, att de äro blanka i ögonen, att de rödblommiga kinderna ha fått några fräknar och att en strumpa varit utsatt för en liten olyckshändelse. För farbror Salomons skull måste hon ju ta sig an dem lifet och så tar hon de blygaste i händerna och leder dem upp på verandan.

Och där sitta de snart med smetiga fingrar och blanka ögon och knastra och äta och titta på hvarandra och fnittra och tystna igen. Lilla Olga, kassörens dotter, fem år gammal, har långa smala ben i röda strumpor, af hvilka den ena fått ett hål, hon har en liten röd tröja, stora mörka gazellögon och ett stort brunlockigt hår kring en spenslig hals. Hon liknar en liten lustig och matfrisk älfva, och hon sitter där och suger på karamell och tuggar russin och fikon och stirrar på mannen, som är större och fulare än annat folk, men som har fåglalåt i näfvarna och en underbar förmåga att roa bara genom en blinkning.

Han tittar också på henne och blinkar och så kommer han fram till henne och frågar, om hon vill dansa. Hon sitter med kinden ansvalld af en karamell och bara stirrar på honom, men han tar henne i händerna och snurrar rundt med henne. Hennes smala ben hvirfla i luften, hennes bruna lockar flyga, medan han klampar i med klackarna

Pellerins

Grädd- och Växt- Margarin

ersätta det finaste mejerismör.



Julia Grönwall.



Karin Malm.



Aurore Pihl.



Gerda Malmström.



Greta Leijon.



Edith Bussler.

Kvinnoporträtt

I den höga åldern af 90 år ingick den 1 juni fru Julia Grönwall i Uppsala. Den gamla som alltfjämt är vid god vigör, hade glädjen att se omkring sig barn, barnbarn och barnbarnsbarn. Fru Grönwall gifte sig 1848 med dåvarande läroverkskollegan vid Lunds katedralskola fil. dr. J. H. Grönwall, sedermera kyrkoherde i Tunarp. Efter mannens död flyttade hon till en af sina söner, bokhandlaren E. Grönwall i Uppsala. Hennes öfriga barn äro förre regementsläkaren J. F. Grönwall, Ronneby, fru Augusta Tonning, den kända röst-rättskämpen, och fru Ebba Bendz, bosatt i Uppsala.

Vid Norrköpings bägge flickläroverk har med utgången af denna termin stora förändringar föregått, i det att bägge föreståndarinnorna afgått. Vid Norrköpings Norra flickläroverk lämnade fröken Aurore Pihl sin föreståndarinnebefattning och vid Norrköpings Östra flickläroverk afgick föreståndarinnan fröken Karin Malm samtidigt. Till fröken Pihls efterträderska har utsetts fröken Greta Leijon och till fröken Malms fröken Gerda Malmström. Bägge de nya föreståndarinnorna ha varit verksamma som lärarinnor vid de respektive läroverken och ha på grund af framstående pedagogiska egenskaper utsetts till dessa kräfvande poster. — Det finns



Emma Andersson.

äfvén en yttre likhet i de båda unga föreståndarinnornas lif, de ha utexaminerats från Privata Högre Lärarinneseminariums tvååriga afdelning och efter flerårig praktik genomgått samma seminariums högre kurs. Fröken Leijon är född 1883, fröken Malmström är nära tio år äldre. Idun har vid fröken Aurore Pihls sextioårsdag den 24 september 1910 erinrat om det utomordentliga lifsverk hon utfört i undervisningens tjänst. Fröken Karin Malm, den afgående föreståndarinnan för Norrköpings Östra läroverk för flickor är född 1853 och innehade under en följd af år 1893 och 1903 en högt ansedd flickskola i sin hemstad tillsammans med sin syster, fröken

till dagskrönikan.

Anna Malm. Då staden upprättade flickläroverk 1903 föll valet på fröken M. som föreståndarinna, en befattning, som hon med varm hängifvenhet och ovanlig duglighet fyllt tills nu.

En duktig banbryterska på sitt område är fröken Edith Bussler, lärarinna vid Fredrika-Bremerförbundets fruktodlingsskola Apelryd vid Båstad. Fröken Bussler är född i Göteborg och har genomgått kurser i frädgårdssodling vid Näås och Adelsnäs, hvarefter hon praktiskt ägnat sig åt trädgårdsskötsel. Särskildt har hon lagt an på köksväxtkultur. För trädgårdsalster af hög kultur har fröken B. eröfrat pris vid trädgårdsutställningar upprepade gånger.

"Moster Emma" är känd för alla läsare af Idun och det är säkert många, som ägna hennes minne en vänlig tanke nu vid hennes bortgång. Fru Emma Andersson, född Sandström, hade ett långt och sträfsamt lifsverk bakom sig, då hon vid 70 års ålder afled vid Kneippbaden. Hon hade arbetat mer än de flesta allt ifrån sin ungdom dels i Norrköping på egen hand, dels som husmor i ett stort landthushåll. För sin praktiska väfbok var hon bl. a. känd och uppskattad öfver hela landet.

så att verandagolfvet dånar. Han ser bistert allvarlig ut, och fastän hon är lätt som en fjäder, ser det ut som om han skulle anstränga sig alldeles förfärligt.

Den röda näsduken där bak viftar och viftar.

De ungdomliga gästerna äro nära att kikka af skraft åt den tokroliga synen.

Då stannar jätten och släpper älfvan. Han tittar på dem, som om han ville titta dem ner i jorden, och så frågar han med en röst, som blir dof och ihålig, om det är åt honom man skraffar.

Fnitterkonserten afstannar för ett ögonblicks häpenhet, men så är det någon som börjar igen och ger signal åt de andra. Och nu står skraffet intet längre till att hejda, det svämmar öfver sina bräddar och insveper hela verandan i sin hejdlösa musik.

Och solen skiner. —

Då händer det något — unga fru Agnes märker, att hon skraffar med.

Det var något så oemotståndligt i det där skraffet, det steg som ur jordens djup och ryckte henne med sig.

Men jätten står, som om han vore helt oförstående och bara blinkar och blinkar. Och plötsligt sväller strupen ut, sväller ut i ett galande, som blir förvillande likt en tupps

Har man väl någonsin sett eller hört någonting så makalöst lustigt?

Men fru Agnes hör en röst, som säger:

— Hvad säger lilla kusin — utan ett sådant där kvitterlilej skulle den här usla planeten för längesen ha murknat bort.

Hon svarar ingenting. Hon skraffade sig röd, men nu var hon blek igen. Hvad var det, hur kom det sig, att lifvet blef henne för starkt?

Och en stund senare var hon ensam med farbror Salomon på verandan. De talade nu

helt allvarsamt och vanligt om släkt och bekanta och om hvad som händt i orten, och hon var stilla som förut, men hennes kinder hade åter fått litet färg och hennes ögon buro ej så helt det sorgens flor, som så länge fördunklat deras vackra bruna glans.

Hennes gäst reste sig för att gå.

Hon erinrade sig, att hon hade vårstök i rummen, men nog kunde hon ändå bjuda på middag. Men han hade inte tid, han hade några ärenden som brådskade, och så klapade han henne på axeln.

— Narren har gjort sin plikt, sade han. — Narren kan gå.

De sågo hvarandra i ögonen en sekund, och hon smålog vemodigt. Han hade nog blick för mycket, farbror Salomon — som låg djupare än ord.

Och han blinkade åt henne och snöt sig med en trumpetsföt och stack näsduken i bakfickan, där den hängde ut och viftade sakta för vårvinden. Och så vandrade han bort igen, lika grotesk och ful som han kommit, släktens sorgebarn — sagans jätte och barnens vän.

Hon har inte frågat efter hans vägar — han skall kanske i väg med någon omöjlig process igen för att reta samhället och släkten. Hon bryr sig inte om det, han har visst haft sina svagheter i lifvet, men han har också sin styrka. Och hans styrka det är att blåsa fåglalåt ur näfvarna — och att locka fram ett sådant där kvitterlilej som han kallade det. Från lifvets morgonland.

Hon började att plocka ihop glas och assietter, men så stannade hon i arbetet, stod stilla och drog djupt efter andan.

Hvilken dag det ändå var med detta lysande färska gröna öfver backarna, där det för ett par dagar sedan varit grått. Hon måste gå och bryta en af de där första gull-

vifvorna, känna den mjuka stjälken i sin hand och inandas doften.

Var det något som hade händt? Hon hade velat fly undan från världen för att bädda ned sig allt djupare i sin sorg, göra den till sitt lifs ändamål och allt. Och så hade hon för första gången på långa månader skrattat, utan hennes egen vilja hade skraffet brutit fram djupt ur en lifsglädje, som inte ville dö.

Hon står och känner, hur brisen smeker hennes kinder. Lastångaren tufar därute på fjärden, hafvet kommer för att hämta skogen, maskinerna såga och såga, den gula brädgården lyser, dagen är hög och ljus och verksam, allt lefvande söker lif och arbete för lif.

Ar hon ej den samma som förr? Jo — och sorgen bor inom henne och det djupa vemodet. Men det har ändå skett som ett genombrott, blifvit plats för något bredvid.

Hon tänker, att ingenting kan kanske stå stilla, inte ens sorgen. Också ur sorgen måste det gro och spira något — aningen död eller lif.

Hon betraktar drömmande en nyckelpiga, som kryper på hennes svarta dräkt, lyser där som en liten röd gnista. De ha väl kommit hem nu de där små gästerna, troligen ha de en smula förstörd aptit till middagen, men de äro dess mera uppspelta och lyckliga och svåra att styra. De ha upplefvat något, en främmande man, som först såg ut som en sådan där jätte, som brukar stoppa små barn i sin säck, har bjudit dem på en rolighet, som de länge skola minnas.

De veta inte det ringaste om honom, hvar ifrån han kommer, eller hvar han går.

Det är roligast för dem att ingenting veta. De få kanske höra mera om honom en dag, när han öfvergått till legenden.

Afviga och räta.

Sy-Linas intryck af svenskt nutidslif i familjekretsar och annorstädes.

VIII.

TÄNK, NÄR VÄREN KOMMER, SÅ ÄR det rakt som om en inte skulle kunna få någon riktig håll på sig själf. Hvar morgon, då man vaknar, allt annat än utsöfd, så säger man till sig själf — att i kväll blir det minsann ingen promenad af ut till Näset eller att ströfva omkring i Teaterparken för att se på de små eldröda tulpanerna, som stå mellan de ännu alldeles hoprullade bruna ormbunkarna, eller för att mata de där lustiga ankorna med sina utväxter kring närbarna, hvilket inte alls är någonting vackert men märkvärdigt.

Men hur det är, när man kommer ut från sin långa sydag och allting ligger så ljusst och vackert och en har en sådan där ängslig känsla, ni vet, att det är dagar som aldrig mer kommer igen, då går det inte att stå emot.

Om inte annat, så tar jag bara en liten tur ut till kyrkogården, till familjegravven, hvilket ju är det enda vi nu äger här i världen. Och som är köpt af min farfarsfar, som också hade bokbinderi här i stan.

Där hvilar nu mamma och småsyskonen, som dog i differi tillsammans med alla de andra, hvilka jag just inte så noga känner till, fast det står om dem allesamman i vår gamla bibel, som äldsta bror har. Han är bokbindare i Amerika, men nu har han det fattigt och svårt han också för sjukdoms skull. Och han skrifer att det aldrig kan bli så svårt här hemma som där ute.

Fast nog tror jag att det är lika, hvar man än är när man är fattig, om man också aldrig kan känna sig lika öfvergifven här hemma, där alla känner till en.

Förresten, fastän alla vet hvem man är och hur aktad man än kan vara, så hindrar det inte att en är bra värnlös till och med i sin egen stad. Såvida man inte är koppärrig och öfver sjuttio, som Halta-Lovis. För hon får verkligen, det tror jag, vara i fred.

På Valborgsmässoafton, som nog var kyllig, men den vackraste kväll man kunde se, följde jag med Mathilda Ruuth och källarmästaren på Stadt — herr Salomon, för att se på Lasarettsselden, hvilken alltid är den största och vackraste här i stan. För Lasarettet ligger på en udde långt ut i sjön och midt emot ligger Näset och längst in i viken Teaterparken. Där det för länge sedan funnits en teater, som brann ner och där det nu skall bli en ny och mycket finare.

Och allt var så muntert och gladt som helst och så där spännande som det alltid är då man är tillsammans med några, som är hemligt förlovade med hvarann — för det är Mathilda och källarmästar Salomon nu. En massa bekanta mötte vi också och alla hade de ett vänligt muntert ord för lilla Sy-Lina.

Men jag kunde rakt inte stanna lika länge därute som Mathilda och hennes vän, för jag hade en blus, som låg där hemma och väntade på mig, som jag lofvat ha färdig till första maj. För ser ni, jag har, ända sedan jag var sjuk, tagit extra arbete för att kunna lösa ut mina pantkvitton.

Nå, utan att alls tänka på någonting, jag märkte inte ens att det börjat skymma på riktigt ordentligt, kom jag in i min alltid mycket mörka trappuppgång, men då kände jag genast att någon stod där, fastän jag inte kunde se. Och hjärtat började bulsa och dunka, så att jag tyckte att det borde ha hörts lång väg. Och en iskall rysning for öfver mig, som en dusch, vid minnet om hvad

jag många gånger förut varit utsatt för. Därför har jag också alltid en liten elektrisk lampa i min väska, och i ett ögonblick låg hela uppgången i det klaraste ljus.

Men min häpnad, när jag fick se hvem som stod där och passade mig med sådana där dumma blanka ögon, och ett styggt leende kring munnen, var så stor att jag rakt höll på att låta ljuset slockna igen.

Kan ni tänka er, det var Jonas Lager, "Juden i Svartgränd", som fånade någonting om att det behöfdes bara ett ord från mina röda läppar, så skulle jag aldrig mer behöfva besvära mig för mina pantkvitton.

Gamla gifta människan, som jag lekt med tillsammans som barn, och stått på gången med för fjorton år sedan. Naturligtvis kom han från en bättre middag, för han hade frack och jag visste att O. F. haft sin vanliga årsfest på Stadt, det hade just källarmästaren talat om. Och jag kan inte beskriva hur jag kände det, det kvalmade mig så som om jag haft ett dödt och ludet djur framför mig. Hvilket är det fasansfullaste jag vet.

Inte minns jag nu hvad jag sa, men nog

fick han stå där med skammen alltid. Fast när jag kom in till mig och sedan jag låst dörrarna med dubbla lås, så var det också alldeles slut.

Jag frös så jag skakade och sedan skratade jag och grät om hvarannat, så det var nog ett hysteriskt anfall jag hade. Alldeles som i romanerna, fast det inte fanns en människa i närheten, som kunde ta hand om mig och tvinga lite vin mellan mina "blåbleka läppar". Inte ens Halta-Lovis, som var på Näset för att hjälpa till med disken.

Och tänk bara, om jag hade haft Fingal här, någon att trygga mig till, någon som kunde försvara mig, för det kan jag försäkra att någonting så skamligt har aldrig hänt mig förr. Därför att man varit sjuk och måst sätta sig i skuld, så kommer en sådan där och tycker att han kan få föreslå en hvad som helst.

Öräkneliga var de tårar, som sedan föll, medan jag avslutade blusen, och jag var så ängslig att det skulle bli fläckar, men som väl var syntes ingenting, när jag, efter bara ett par timmars slummer, pressade den på morgonen.

Men den som gick direkt upp till konsul Fristedts kontor det var jag, där jag till all gudslycka fann honom ensam. Och jag såg väl så blek och rödgråten och eländig ut, att han genast utan att jag sade någonting, frågade om jag behöfde pengar. För se han är en riktig gentleman, fastän han kommit sig upp alldeles själf.

Jag sade honom då precis som det var, att jag måste pantsätta en del, medan jag var sjuk, men att nu ville jag inte ha någonting med Jonas Lager att göra längre. — Hvar för sade jag inte, men det tror jag att konsuln förstod ändå, för han muhlade någonting om — ett sådant ärkekräk.

Dock ville jag hvarken ha någonting till låns eller till skänks, hur konsuln än trugade, utan ville jag att han skulle köpa mors gamla mahognychiffonier, som han alltid varit så förtjust uti och som blifvit värderad till fyra hundra kronor, för att det finns inläggningar i den med elfenbenskanter och ljusst trä.

Då gaf han mig fem hundra, och fick jag också skriftligt på att om jag någonsin komme i en sådan ställning att jag kunde, så skulle jag få köpa igen den till samma pris.

Säg, var inte det fint och vackert. Jag skulle rakt velat ta honom om hans tjocka hals och gifvit honom en kyss. Men i stället så bara grät jag och tackade och tackade och grät. Se han har ju varit så mycket vårt hem och han minns nog, hur fästade vi allesamman var vid hvarann och vid allt det som var vårt.

Att sedan sitta och sy hela första maj, efter alla de där uppskakande händelserna, var minsann inte lätt, för jag var så trött och förbi, att det kröp och stod som myror i kroppen på mig, men som väl var var det bara några redan inprovade linnesömsblusar, som jag skulle sy färdiga och det gick ju. Och fastän det var det mest strålande väder, och det riktigt luktade vår och myllrade af människor, så gick jag alldeles direkt hem när kvällen kom och lade mig och sof som en sten. Och på morgonen kände jag mig som en alldeles ny varelse.

Tänk att få skicka ner Halta-Lovis och en af Haikinens gossar till Svartgränden för att lösa ut mina saker, att få sända de hundra kronorna till moster Blomqvist och att sedan vara alldeles skuldfri och dessutom ha

En gökvisa.

JAG KAN HALSA DIG FRÅN SKOGEN,
som har klädt sig sommargrön,
ifrån fälten — där går plogen —
från vår båt, som står i sjön.

Hjortronbarnen ut på mossen
stucko hvita hufvun upp,
skreko alla: "Hälsa gossen!"
och detsamma gol vår tupp.

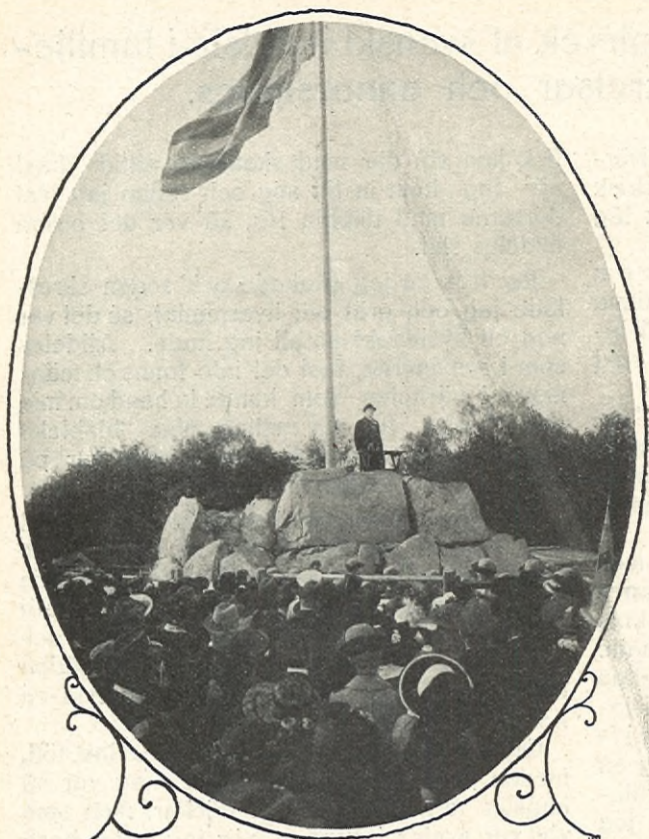
Nyckelpigan har spått väder,
som blir soligt, varmt och grant.
Nyss jag kände doft af fläder.
Det är tidigt, inte sant?

Humlorna med gula bårder,
luden rock och andra don
visa upp en kunglig order
om sin rang af postiljon.

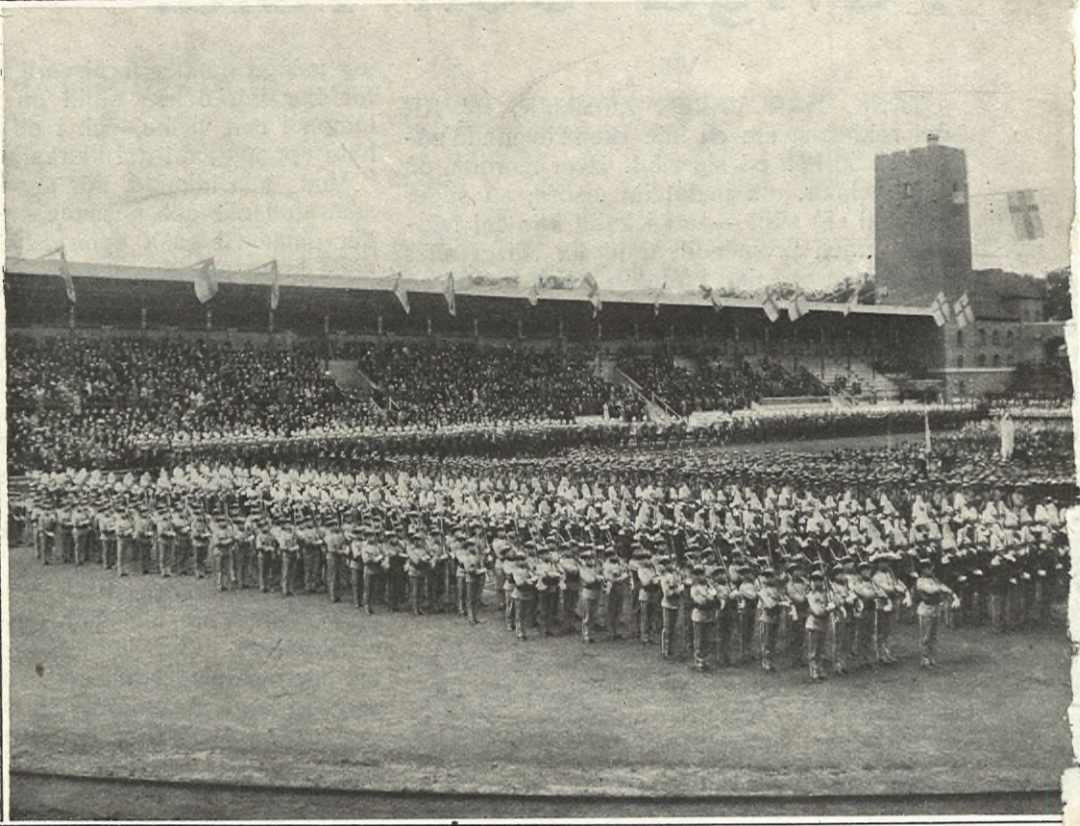
Frömjölsbrefven, kära söta,
de ska ut på långfärd nu,
och den post två humlor sköta
vore lagom just för sju.

Och jag talte nyss med göken
om vår framtid, kära du.
Och han svarte: "Lilla fröken,
om ett år blir fröken fru."

EDIT AHRENLOF.



F. D. RIKSANTIKVARIEN
O. MONTELIUS TALAR FRÅN
RENBERGET PÅ SKANSEN



TRUPPERNAS OCH SKOLUNGDOM

lite pengar öfver, se det är sannerligen bättre än pepparkaka med smör på.

Visst var det svårt att skiljas från chiffonieren och att plocka ut sakerna och alla kära gamla minnen, men sådant måste ju den som är fattig finna sig i. Och kanske, kanske den dagen randas, då den åter är min.

Det blåser ju så många vindar här i världen och man vet aldrig hvad som kan hända. Hvad som särskildt glädde mig var att konsul Fristedt inte tog upp chiffonieren i våningen, utan satte den på kontoret så länge. Där den förresten passar så bra med de andra mahognymöblerna. En lätnad var ju att jag just då var och sydde hos fröken Björkebladh, som inte alls är som andra människor. Utan hon förstår så väl att en ann kan ha sin egen afviga med många trasiga trådar och att man inte bära är en maskin liksom maskinen man syr på.

Hon klär sig inte alls som andra, det gör visst aldrig dom som skrifver böcker eller målar taflor, tror jag. För det har jag lagt märke till, när man ser dem affotografade i Idun. Och det tycker nu de andra kunderna är så fillgjordt och sjäpig. Här i stan säger allesamman

att fröken Björkebladh nödvändigt vill se artistisk och konstig ut. Men se Sy-Lina, som alltid får se mer än andra, hon vet att det inte är sant. Julia Björkebladh, som hon kallas i tidningarna, för man är visst alltid du med sådana där storheter, kan partu inte vara annorlunda än hon är.

Här har jag nu suttit och sytt lannesömsblusar åt henne efter precis samma modell som fröken Gudruns, nej, friherrinnan Douglasson, menar jag, men bara hon får den på sig och sätter dit en knut eller ett burr, så blir det i alla fall alldeles någonting för sig själf. Det blir på pricken Julia Björkebladh och ingenting annat.

Förresten är hon den naturligaste människa jag någonsin sett och jag tror inte att hon har en aning om hvad andra tänker eller tycker om henne. Eller att hon alls funderar öfver det. Fast nog är det väl märkvärdigt, när man är så berömd och det jämt talas om en i tidningarna och alla hon möter på gatan knuffar på hvarann och säger: Nej, men se där är Julia Björkebladh.

Och just medan jag satt och tänkte på allt det där en förmiddag, så ringde det på tamburklockan och jag fick



FLAGGAN

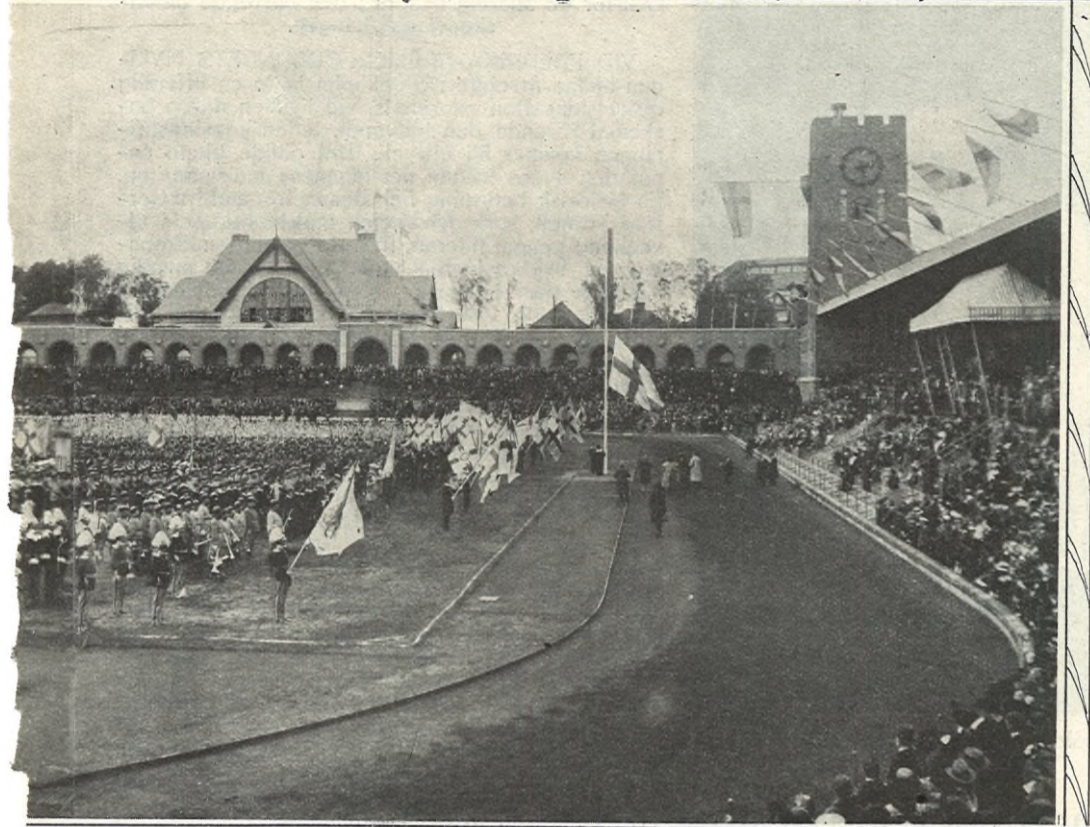


STUDENTERNAS INMARSCH I STADION

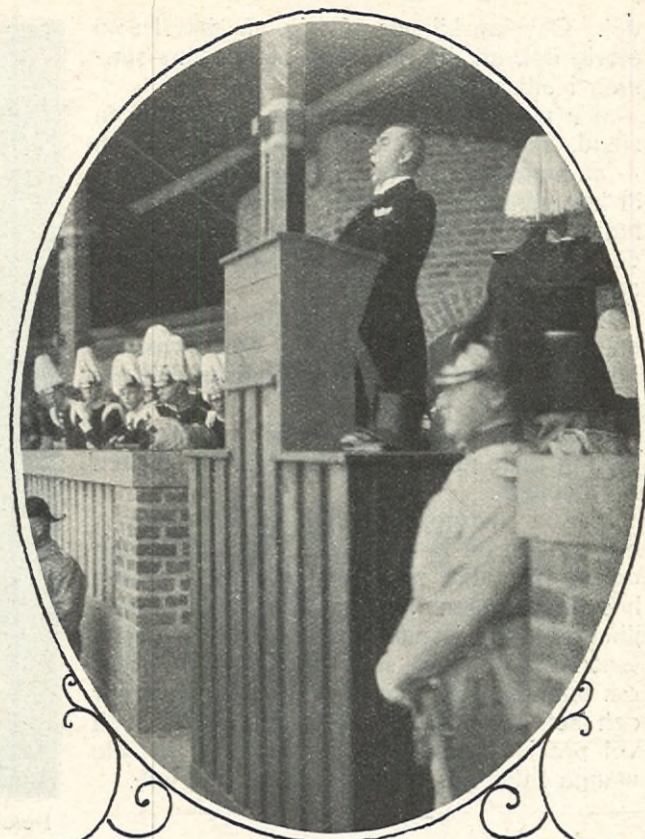


KONTRAKTSPROSTEN HOGNER TALAR

S DAG I STOCKHOLM



NS STORA PARAD I STADION



HOF SÅNGAREN JOHN FORSELL SJUNGER HEIDENSTAM-STENHAMMARS "SVERIGE" I STADION.

höra en herröst, som gjorde mig aldeles iskall och kom mig att få knotrör öfver hela skinnet.

Det var Henrik Roberts!

Fröken Björkebladh sprang ut och tog så hjärtligt emot honom som om han varit hennes allra bästa vän och tackade honom för att han gjort sig besvär att komma upp till henne. Men att han ju kunde förstå att det var så förfärligt mycket hon ville veta om hans öden i Ryssland och alla hans reseäfventyr.

Men när de kom in i hennes och gamla öfverstinnans salong — se hon har en liten våning tillsammans med sin mor gamla öfverstinnan, allra högst uppe i Björkebladhska gården — till hvilken hon lämnade dörren öppen, hörde jag henne utropa: Men hvad direktören förändrats! — Hvad ni måtte lidit, tillade hon, och förlåt mig. Inte vill jag rifva i ömma sår. Jag hade inte en aning om att det varit så svårt.

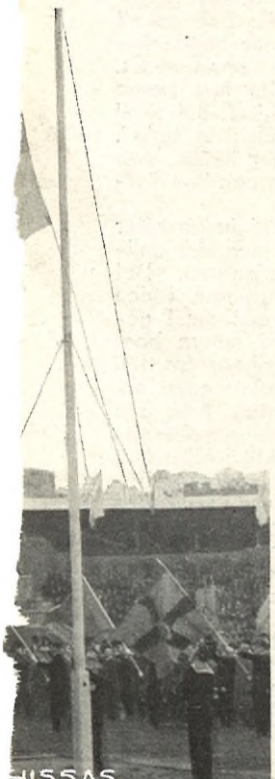
— Det är snarare en lättnad för mig att få tala, att få känna er sympati, menade han, och kan mina erfarenheter komma er till någon nytta, nå, så mycket bättre. Själf kan jag tyvärr inte göra något som helst utaf det

och dock skulle jag kunna ha en del att säga, som kunde komma vårt land och vårt folk till godo.

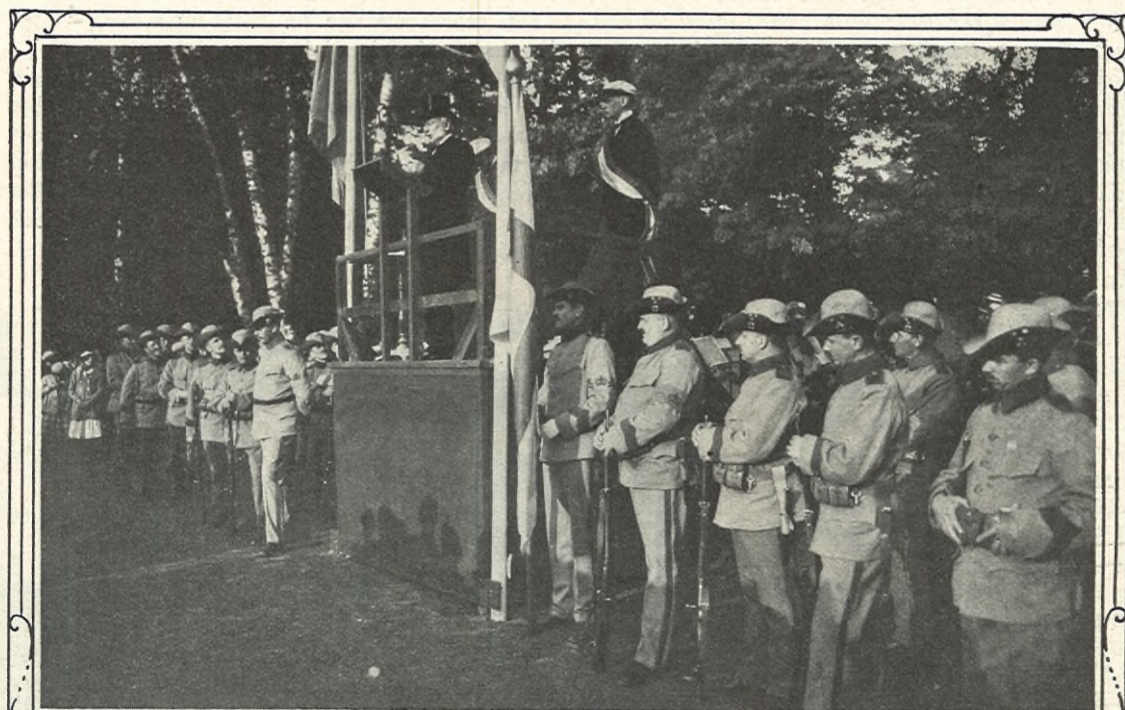
Jag trodde inte mina öron. Var detta Henrik Roberts, som talade så där mjukt och insmickrande och hvad var egentligen meningen med alltsammans.

Något mer fick jag inte höra, den gången, för just i detsamma ringde det om igen på tamburdörren. Fröken Björkebladh gick som vanligt och öppnade själf och jag hörde aldeles bestämdt friherrinnans Douglasson, som undrade om hon kom olägligt. — Och så gick de båda in i salongen och dörren stängdes. Ni må tro att det kokade i mig. För ser ni som blixten stod det klart för mig att det var komedi alltsammans och att de bara använde sig af frökens godtrogenhet. För se hon är en sådan att hon aldrig tror någon människa om något riktigt ondt och hon hör aldrig på skvaller.

När detta hände hade Henrik Roberts varit hemma i Östervik öfver en vecka och alla människor och tidningarna med hade varit fulla af hans äfventyr. Och den ena pratar hit och den andra dit och Kuriren säger ett och Österviksbladet ett annat, så man är precis lika klok för



PÅ ÖFRE SOLLIDEN, SKANSEN



AMIRAL HÄGG TALAR PÅ SKANSEN

det. Och jag känner på mig, så säkert som aldrig det, att det inte finns många uns sanning i alltsammans.

Men när jag hade suttit där och kokat en stund, sedan de gått in och stängt dörren — så kokade jag öfver och jag tänkte att det är inte värdt att dom sitter där inne och är så lugna. Och så gick jag och knackade på dörren och bad med gäll röst att få den där spetsen fröken talat om.

Hvad effekt det hade vet jag inte, för jag smet genast in till mig igen. Och strax efteråt gick först friherrinnan Gudrun och om några minuter Roberts.

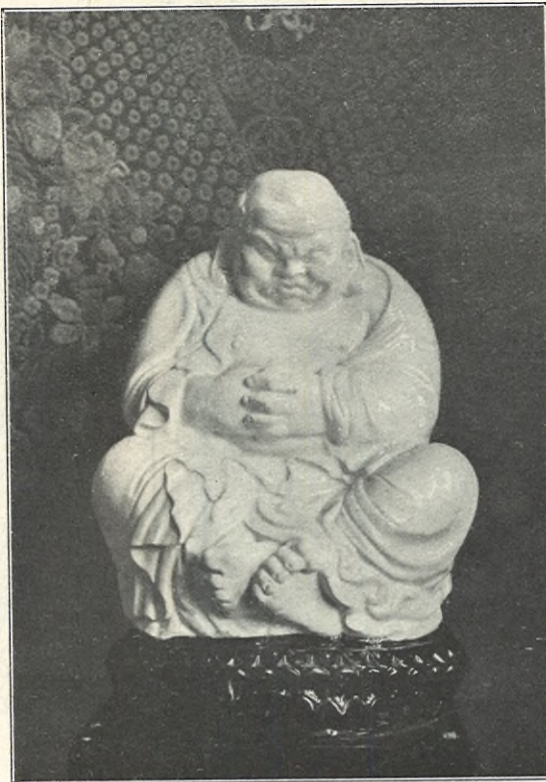
Hvad som sedan händt, det vet inte jag, för jag hade ju bara två dar kvar hos fröken Björkeblad.

Men i morgon skall jag till Douglassons och sy och då få vi väl se. Då kanske jag också får höra något om det där inbrottet hos friherrinnan Stjärncrona, "hvilket alljämt är doldt i samma dunkel", som tidningarna säger. Och som jag ibland drömmer om om nätterna. För se jag har ju varit där och sett rummen, där inbrottet skedde och vet precis hur det ser ut. Och det är inte många i den här staden som har det, inte.

Iduns skönhetsinstitut. En ny afdelning, som införes i juli.

I DE LÄNGST FÖRFLUTNA DAGAR, DÅ Idun ännu var ett spädt barn, som behöfde stöd och skydd af välvilliga faddrar, talades det i vackra vers om att Idun var ungdomsgudinnan, "hvilken äpplen" väl kunna hjärtat ungdom skänka, men ej vår kropp odödlighet." Tanken på Idun som ungdomsgudinnan har sedan legat i skymundan, tills den nu åter blifvit aktuell. Idun vill nämligen skänka sina läsarinna ett skönhetsinstitut. Alla de frågor, som röra hy, hår, fetma, magerhet, med ett ord allt som kan innefattas i uttrycket skönhetsvård, kommer hädanefter att sammanfattas till en särskild afdelning, som förestås af en af Idun utsedd kompetent person, väl inne i alla dylika spörsmål. De ärade läsarinna kunna alltså vända sig direkt till Iduns skönhetsinstitut, då något dylikt spörsmål oroar dem, med en skriftlig förfrågan. Frågorna införes i spalterna samtidigt med svaren, hvilket sålunda blir ännu en fördel, ty dels behöfver man icke vänta på svaret eller leta efter det bland en massa andra, som äro en likgiltiga, dels kunna flera personer få godt af det, ty det finnes alltid många flera, som lida af samma brister eller obehag. Det är endast en sak, som vi vilja lägga våra läsarinna på hjärtat: vi meddela inga läkarråd, endast enkla hygieniska föreskrifter, som hvar och en kan utföra. Och så en sak till: vi kunna icke åtaga oss att undersöka i handeln förekommande preparat, ty vår älskvärda skönhetsdoktor, som är lika klok och taktfull, som erfaren i ett oskyldigt koketteris finster, har intel kemiskt laboratorium till sitt förfogande. Fru Skönhetsdoktorn vill särskildt lägga an på enkla medel, byggda på hygienens grundprinciper.

Den första serien frågor och svar angående skönhetsvård kommer att införes i Iduns bilaga af den 9 juli. Förfrågningar torde insändas märkta "Skönhetsvård", Iduns redaktion, Stockholm.



Detalj från salen för modernt konsthandverk i Nationalmuseum.

Från omdaningen af Nationalmuseum.

ETT NYTT LED I NATIONALMUSEI PLANMässiga omdaning har i dagarna fogats till de föregående, i det att afdelningen för konsthandverk nu står färdig i nytt skick, likaså den nyordnade sviten smärur innanför Kupolsalen med svensk konst från 1820—1860-talen. Samtidigt pågår föreningen Pietas' utställning af färdigkonserverade textilier af kyrkligt och profant ursprung.

Rummen för konsthandverket ha ordnats af intendenten Folcker, som här genom ett lyckligt urval ur museets rika samlingar af konsthandverk åstadkommit en representativ och tilltalande helhet. Samlingen omfattar alster af konsthandverk från 1500—1700-talen i ädla och oädla metaller, glas och sniderier, äldre kinesisk konst och föiemål från Centralasien till stor del ur dr. F. R. Martins samlingar. Midtpartiet af denna sal upptager japansk och kinesisk keramik, lackarbeten m. m. Den innersta salen är ägnad det moderna svenska konsthandverket och här möter oss främst namnen Ferdinand och Anna Bøberg, representerade bl. a. af den stora vägg-tapeten Begravning i Leksand.

Föreningen Pietas' verksamhet har till uppgift att konservera kyrkliga och heraldiska textilier och dess utställning ger en lika otvetydig som intressant bild i tillvaratagande af de rika skatter förening har i tillvaratagande af de rika skatter från gångna tider i altarkläden, korkåpor och dylikt, som våra kyrkor gömma på.



Orientaliska keramikafdelningen.

Mannens målsmanskap.

Hvarför en ändring behöfs i den blifvande äktenskapslagstiftningen.

VID FREDRIKA-BREMERFORBUNDETS NYLIGEN hållna årsmöte i Stockholm hade en offentlig diskussionsafton anordnats, vid hvilken några önskemål rörande den blifvande äktenskapslagstiftningen kommo till uttryck. Det gällde bland annat den svåra frågan om mannens målsmanskap. En historisk belysning fick denna fråga af fru Gertrud Törnell, som genomgick målsmanskapets utveckling genom tiderna, från de gamla landskapslagarna, hvilkas lagbud uppehållits genom muntlig tradition från hedenhös, men som upptecknades på 1200- och 1300-talen, till vår nuvarande lagstiftning. Fru Törnell har älskvärdt ställt sitt inledningsföredrag till Iduns förfogande och vi hämta därur följande, som säkert skall vara af intresse för våra läsarinna.

I östgötalagen möter oss för första gången, säger fru Törnell, den mer än 600-åriga lagtext, som än i dag är den för svensk äktenskapslagstiftning grundläggande: Nu sedan bonde och husfru gifva äro, då är han hennes rätte målsman och äger söka och svara för henne. Upplandslagen talar om hustruns rätt att enligt den nuvarande lagens uttryckssätt "föja mannens stånd och villkor". — Nu utbeder sig brudgumme giftermål, heter det. Då skall giffoman honom med fästekvinna hans gifva och i händer sätta med dessa ord: Jag gifver dig min dotter till heder och husfru, till halva säng, till lås och nycklar och hvar tredje penning i ägen och äga fån i lösöre, och till all den rätt som enligt Upplands lag är och den helige Erik gaf, i namn Faderns, Sons och den Helige Andes.

Det hvilat onekligen en icke ringa pondus öfver denna de svenska kvinnornas husmoderliga värdighet. Men de gode herrar svenske män skaffade sig å andra sidan garanti för att deras frugor ej skulle förhåfva sig. Voro de ej sina herrar och husbönder till behag, kunde de helt enkelt få en fullt laglig risbasta. "Nu sargar bonde hustru sin verkliga sår," heter det i östgötalagen, "då böte som stadgad är. Nu slår han henne kroppsskada, och hon varder lytt därpå, det skall hennes giffoman ut söka och bonden ut böta". Men så tillägger lagen: "Nu agar han henne, men får ej verkligt sår eller kroppsskada och hon varder ej lytt. Då vare ogillt."

Med tiden frigjordes den ena rättigheten efter den andra för kvinnornas räkning, men det gällde nästan uteslutande de ogiffa kvinnorna. Det har visserligen gjorts en del förändringar i den gamla äktenskapslagen, af hvilka den mest genomgripande är hustruns gifvorrätt i halva boet mot förr endast en tredjedel. Äktenskapsförordet, boskillnaden, rättigheten att råda öfver egen arbetsförtjänst utgöra endast undantag från den stora grundläggande regeln — mannens målsmanskap. Och en lag, hvars enda effektiva värn mot öfvergrepp, måste sökas i dessa undantagsbestämmelser, kan tydligen ej anses vara i nivå med tiden. Nu kommer kanske någon med den invändningen att hvad som dugt i 600 år måtte väl kunna duga än, ty människorna äro sig nog bra lika tiderna igenom. Men förhållandena under hvilka människorna leva ha förändrats oerhördt och hustrurna, som förr knappt kunde läsa och skriva, äro nu inom alla samhällsklasser sina män jämbördiga i allmänbildning. Den unga flickan har, då hon gifver sig, i de allra flesta fall flera års arbete i det allmännas tjänst bakom sig och vana vid att tänka och sörja för sig själf och kanske äfven för andra. Men den dag hon träder i äktenskap faller hon plötsligt under en lag, som inte medger henne bestämmanderätten ens öfver den kastrull, som hon kokar familjens mat i. I fråga om de goda äktenskapen har icke lagen så stor betydelse, men alla äktenskap äro inte goda, och många, t. o. m. de flesta, kunna aldrig nå en sådan ekonomisk ställning, att äktenskapsförord eller boskillnad tjäna till någonting.

Här följa några konkreta exempel på hvart den nuvarande lagen om mannens målsmanskap med sin brist på balans mellan parterna kan leda.

En arbetarhustru, som var sjuk och eländig vågade inte lägga sig på sjukhus för att hon var rädd, att än en gång komma tillbaka hem och finna endast tomma väggar. Ty då hon en gång förut varit borta ett par månader för sjukdom, hade mannen pantsatt så godt som allt hvad de ägde och rumlat upp pengarna. Barnen hade grannarna förbarmat sig öfver. Mannen var dock

inte någon elak karl, inte precis heller en oordentlig arbetare, och under hustruns inflytande kunde han hålla sig hjälpligt nykter. Han lofvade först att gå in på ett alkoholisthem, men ångrade sig. Det var då ingenting annat att göra än att uppmana hustrun till en olaglig handling d. v. s. hon förde i hemlighet bort alla möbler utom dem mannen oundgängligen behöfde och fick hyra in dem på ett vindskontor; så fick hon hjälp att utackordera barnen och kunde sedan bege sig till sjukhuset. Nu inträffar den orimligheten enligt den nuvarande lagen, att mannen såsom ensam förvaltare af boet hade full rätt att bära bort möblerna och suppa upp pengarna, men hustrun, som räddade dem undan förstörelse, begick en olaglighet. Det ligger också något oändligt motbjudande och långt ifrån samhällsnyttigt i detta smussel, detta kringgående af lagen, som blir en ovillkorlig följd af att dess bestämmelser äro ett så dåligt stöd för den lidande parten. Äfven om hustrun köpt hela boet för de pengar hon själf förjänat, hade mannen haft laglig rätt att handla på samma sätt. En hustru, som vistades i Stockholm, hade sitt hem i Skåne och till det hade hon skaffat ihop det mesta själf. Under sitt stockholmsbesök fick hon underrättelse att mannen höll på att sälja bort hela makarnas bo och festa upp pengarna tillsammans med andra kvinnor. Hon söker skilsmässa, men innan den blir klar, är antagligen boet skingradt.

Som omyndig har hustrun icke rätt att utan mannens tillstånd sätta upp en affär. En hustru hade en lönande grönsakshandel, som hon själf grundat. Så blef hon sjuk och låg ett par månader på sjukhus. När hon kom tillbaka fann hon mannen såsom ägare till affären, där han installerat sig tillsammans med ett annat fruntimmer och inte vidare ville veta af hustrun. Hon stämde mannen, men rådsturätten dömdo affären till honom, därför att hon saft upp den utan mannens formliga medgifvande och det var emot lagen.

Inte är det att vänta, att en ny lagstiftning skall kunna förekomma alla missbruk af mannens målsmanskap. Men den bör åtminstone kunna hindra den ena makens rättighet att göra sådana övergrepp som nu. Det är klart, att i ett lyckligt äktenskap mellan goda människor förnimmes intet af mannens maktställning. Men där äktenskap äro söndrade, beror detta i många fall på att mannen missbrukar den makt lagen faktiskt ger honom.

Om i den nya lagstiftningen mannens målsmanskap faller bort, är det ju tydligt att de förordningar, som måste sättas i stället komma att i den mån de lämna hustrun större frihet kräva ut af henne större ansvar. Och det behöfs i många fall mera ansvarskänsla hos hustrurna så som hos männen. Skillnaden är bara den, att hos männen måste denna ansvarskänsla väckas genom att minska på deras makt, men hos hustrurna genom att makten ökas. Det är balansen, som fattas i den nuvarande lagen.

“Kvinnoporträtt till dagskrönikan.”

IDUN VÄDJAR HÄRMED TILL DEN välvilliga läsekretsen om medverkan i den afdelning, som vi kalla Kvinnoporträtt till dagskrönikan. Säkert känner ni, benägne läsare, i er stad eller trakt någon eller några framstående kvinnor, som ni skulle tycka om att se afbildade i Idun vid något tillfälle, då en bemärkelsedag inträffar i deras lif eller då de skiljas hädan. Det kan vara en framstående husmor med stor bekantskapskrets eller en själfständigt arbetande kvinna, kanske en banbryterska på ett eller annat område eller någon, som blir medelpunkten i ovanliga eller skicksediga händelser. Tänk på Idun med ett porträtt, som vi återställa i oskadadt skick inom en vecka, eller gif oss anvisning hvar vi skola vända oss för att få ett sådant, och gör er besvär att bifoga några kortfattade uppgifter om personen i fråga. Vi vänta oss mycket af er medverkan, benägne läsare, och hoppas att våra Kvinnoporträtt till dagskrönikan genom er skola vinna i popularitet och betydelse.

RED AF IDUN.



Scen ur "Peders Rank og hans fæstmø" på Skansens friluftsteater.

Från scenen och estraden.

DET NORSKE NATIONALTHEATRETS GASTspel å Dramatiska teatern är nu genomfördt till sista repliken, spänningen är öfver, rampen släckt och konstnärerna hemma i sitt land igen; teaterns trappkolonnad myllrar icke längre af inskyndande publik utan af dinerande och superande människor. Konsttemplens förgård har förvandlats till den sedvanliga sommarkrogn med den sedvanliga publiken, som ofäligt gått och väntat på att Thalia skulle rymma fältet för Bacchus och Lukullus.

Till och med teaterstyrelsen måtte ha blifvit ofälig, eftersom den lät källarmästaren börja att sätta upp fältstöd och passa in terrassgolvet, innan ännu gästspelet var avslutadt. Men i den här staden äro ju krogvärdarne alljämt samhällets herrar — och det lär tyvärr inte kunna ändras.

Nu var det alltså gästspelets tre slutprogram. Först Knud Hamsuns skådespel "Ved rigets port", en alldeles förträfflig dikt om den unga kraften, som vill något i riktning af samhällsomedaning och förnyelse, men stöter hufvudet mot muren, därför att han ej kan kompromissa, och slutligen står som det afskalade trädet, beröfvad hustru, hem och existens. Bilden är icke ny, men den har diktens starka lif och är dramatiskt sedt skickligt komponerad med sanna figurer och en ypperlig dialog. Här knöt sig hufvudintresset kring Mette Bull, hustrun till oppositionsmannen, en frisk och okonstlad kvinnonatur, utan förmåga att fatta makens idévärld, och som besviken på hans kärlek lämnar honom för en annan man. Fru Bull var helt enkelt oemotståndlig, hennes talang att betona ömsom den frambrytande lifslusten, kärleksbehovet, nyckfullheten, ömsom svartsjukan och trotsat var utan vank. Ingenting klickade i replikkonst, minspel eller attityd. Mannen gafs med kraft och innerlighet af Egil Eide och vidare minns man Halfdan Christensens mäterliga spel som affällingen dr Jerven samt Gunnar Tolnæs' flotta journalisttyp m. fl.

Skådespelet "Therese" af Nils Collet Vogt blef däremot en ganska stor besvikelse. Det var något kvalmigt och konstrueradt i denna äktenskapshistoria om bruksägaren och fabriksflickan, åt hvilken sistnämnda fru Dybwad med all sin virtuositet ej lyckades ge illusion.

Men så vann hon i stället en lysande upprättelse i det sista programmet, Nils Kjærs kvicka komedi "Det lykkelige valg", där hon som "stortingskvinna" utvecklade hela rikedomerna af sin komiska fantasi och öfverlägsna teknik. Bara hennes sätt att se på

mannen med de af ironi glimmande ögonen öfvertygade åskådaren om öfverlägsenheten, hvarvet hon dirigerade sitt äktenskap med denne pajas till make. Hvarje replik flög ut i luften som en elegant afskjuten pil, och den träffade ständigt där den skulle träffa. Det stod som ett brus af stridbar kvinnokraft och attisk munterhet omkring henne. David Knudsen spelade stortingsmannen Ceius, eller riktigare — han var denne af fraser och själfgodhet upplåste trånghufvade politiker; inte en detalj hade försumrats för att ge kött och blod åt diktarens dråpliga skapelse. Och de öfriga i den stora ensemblen understödde med en på många händer första rangens skådespelarkonst, hvilket dock ej hindrade att våra egna artisters utförande af stycket på sin tid i åtskilligt kunde mäta sig med norrmanens.

Mellan gästspelets första afton med Henrik Ibsens "En fokefiende" och den sista med Nils Kjærs "Det lykkelige valg" ligger en serie intressanta teaterkvällar att minnas, icke alla lika gifvande, det är sant, men totalintrycket möter dock i alla fall vid tillbakablickandet som något rikt och äkta — en ursprungsfrisk scenkonst, byggd på en orädd verklighetsiakttagelse och en gestaltskapande fantasi samt närd af en frodig nationell dramatik must.

Skansens vackra friluftsteater har af alla tecken att döma tryggt sin säsong med det gamla hederliga sångspelet "Peders Rank og hans fæstmø" af Olof Hermelin och Carl Lewerth. Handlingen försiggår under karolinska krigens dagar och är af denna behagliga enkelhet, som inte påkallar något djupare tankearbete för att fattas. Sången intar ett dominerande rum och klingar utmärkt bland den fagra naturscenens björkar. Hufvudrollernas innehafvare, herr Sven Quick och fröken Ruth Whitefield, presterar ingenting märkvärdigt i fråga om framställningskonst, men uppgifterna äro också rätt beskedliga och fresta icke till några djupa grepp eller någon mera ingående karaktäristik. Därför må också spelet kallas fullt acceptabelt. Med nöje konstateras att fröken W. har en vacker sångröst, som hon sköter väl. Birollerna äro i goda händer — och det hela gör sig som sagt bra.

I detta sammanhang vilja vi påminna friluftsteaterns ledare om tillvaron af ett annat folkstykke, betydligt verkningfullare än Peders Rank, nämligen Anreps "Nerkingarne". Det vore nog skäl att låta det uppstå ur glömskan ett följande år. ARIEL.



Anna och Peder. (Ruth Whitefield och Sven Quick.) E. Holmén foto.

Iduns ärade halfårs- prenumeranter

erinras vördsamt om vikten af att i god tid förnya prenumerationen, så att afbrott i tidningens regelbundna expediering må undvikas.

Iduns värdefulla julnummer utdelas till alla prenumeranter.

Prenumerera genast!

en järnkastrull, ruladerna läggas i och brynas vackert, beströs med resten af kryddblandningen, spådas med den kokande buljongen och grädden och få sakta steka med tätt lock, tills de äro möra, eller omkr. 3/4 tim. De upptagas, snörena klippas bort, läggas i varm karott, såsen vispas upp, afsmakas och tillsättes med litet tjock grädde, om så behöves, samt hålles öfver ruladerna. Serveras med potatis, grönsaker och salader.

Grönsakskroketter (f. 6 pers.). Kokta grönsaker t. ex. morötter, selleri, palsternackor, blomkål, ärtor och böner (tillsammans omkr. 1 lit.), 1 ägg, 1 dcl. stötta skorpor, 2 msk. hackad persilja, salt, soja.

Till panering: 2 msk. mjöl (20 gr.), 2 ägg, 1 dcl. stötta skorpor. Till stekning: 150 gr. palmin.
Beredning: Grönsakerna hackas ganska fint och de stötta skorpor, och det uppvispade ägget samt den hackade persiljan tillsättes. Massan afsmakas med salt och soja och formas till aflånga kroketter, hvilka rullas först i mjölet, därefter i de uppvispade äggen och sist i de fint stötta skorpor. De stekas vackert gulbruna i palmin, uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med persilja. Serveras med kaprissås och potatis.

Kokt braxen (f. 6-8 pers.). 1 braxen på 2 kg., 1 msk. salt (16 gr.), 8 hvitpepparkorn, 5 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 5 dillkvistar.

Beredning: Fisken fjällas, rensas, sköljes och torkas; huvudet får sitta kvar men befrias från gälarna. Den ingnidens med saltet och får ligga 1 tim. Kokas därefter antingen hel eller i bitar; när feorna lätt lossna, är den färdig. Braxen kan serveras antingen varm eller kall. Serveras den varm, bör den kokas hel, uppläggas på servett och garneras med persilja. Serveras den kall, kokas den i bitar, och spadet silas öfver den upplagda fisken och får stelna till gelé. Varm eller kall serveras den med kall pepparrotssås.

Klar buljong med grönsaker (f. 6 pers.). 1 morot, 1 liten palsternacka, 1/4 rotselleri, 1/2 purjolök, 12 små jordärtskockor, 3/4 lit. vatten, 1 tsk. salt, 1/2 tsk. socker, 1/4 lit. klar buljong, salt, cayenne.

Beredning: Rötterna skrapas, sköljas, torkas och skäras i fina tärningar. Purjolöken skäres i fina strimlor. Jordärtskockorna ansas och formas runda, blomkålen rensas och fördelas i mindre bitar. Rotsakerna sättas på i kokande vatten, tillsatt med salt och socker, och få koka 5 min., då blomkålen lägges i och alltsammans får koka mjukt. Buljongen kokas upp, de kokta grönsakerna läggas i jämte 1/4 lit. af spadet. Soppan afsmakas med kryddorna och serveras mycket varm.

Pragerskinka (f. 18 pers.). 1 lätt rökt skinka på omkr. 5 kg., 2 buteljer rhenskt vin, vatten.

Beredning: Skinkan får ligga i rikligt med kylslaget vatten 1 dygn, svålen borstas därefter väl med mjuk borste, och skinkan torkas med en duk. Den lägges i en kittel, som ej får vara vidare, än att skinkan nätt och jämnt rymmes, vinet och så mycket vatten spådas på, att det står jämnt med köttet. Vattnet får hastigt koka upp, skummas och får koka 15 min. i 100°. Spadet afkyles därefter 82°-83°, och i denna värmegrad får skinkan ligga omkr. 3 1/2 tim., eller tills den är mör, hvilket prövas med en vispkvist. Skinkan lägges i ett djupt fat, spadet hålles öfver, och skinkan får kallna däri. Serveras med svålen på och skäres för vid bordet. Till skinkan serveras gröna böner, stufvade murklor och potatis.

Bananglace (f. 12 pers.). 6 dcl. sockerlag (från 1 hg.—5 hg. socker pr 3 1/2 dcl. vatten), 1 lit. stött fruktkött af bananer (omkr. 1 1/2 kg. oskalad frukt), 1/4 dcl. marskinolikor, saften af 2 citroner.
Beredning: Af sockret och vattnet kokas en klar lag. Proportionerna af socker och vatten be-

Barnen taga lätt Apoteket Vasens Laxermarmelad på grund af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. Finnes å alla apotek.

D. B. C.
Flytande Putskräm för metaller.
Profva den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt.
Fabrikant: Berch, Bäcksin & Co:s A.-B. GÖTEBORG.



FINNES DET någon medelålders el. äldre oberoende dam, vän af djur och landtfl., som skulle tillsammans med dylik vilja hyra och dela hem. Sv. till »Deladt hem», Iduns exp. f. v. b.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850 är Värmlands största och äldsta tidning.



CLOETTAS GULD-CACAO
I vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

RIS

SINGER SYMASKINER
VARLDSBERÖMDA

Hydrozon-Salva
för sårnader m. m.

En hemlighet

är varför YVY-TVÅLEN blir mer och mer berömd och efterfrågad. Endast den, som en gång använt Yvy-Tvålen, vet varför han ej använder andra toalett-tvålar.

Damer och herrar, som sätta värde på ungdomsfriskhet och ett vackert yttre, uppnå detta genom ständigt bruk af den med förskönande parfym och välgörande ingredienser tillverkade Yvy-Tvålen.

Yvy-tvålen är den mest fulländade toalett-tvål, som kan åstadkommas till så lågt pris, att den kommer till användning i varje hem. Yvy-Tvålen är tillverkad på särskild för denna tvål utmärkt metod, med tillsats av de mest utsökta essenser på detta område samt med stöd av vetenskapen, under noggrannaste beaktande af hygienens fordringar.

Yvy-tvålen erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.
ÖSTERLIN & ULRIKSSONS Tekn. Fabrik, YSTAD.

VELOX
BÄSTA FOTOGRAFISKA PAPPER
TROTS KRIGET INGEN PRISFÖRHÖJNING
HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A-B Göteborg
AKTIEBOLAGET HASSELBLAD SCHOLANDER, STOCKHOLM

SJU

dagar i veckan läses en annons i

IDUN

GAHNS Farena-crème.

En kund skriver därom: »Farena Hafre-crèmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de alla vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat; som vi begagnat.»

Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala. Kungl. Hofleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östman Husmoderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18-24 JUNI 1916.
SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; förlorade ägg på krutong; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ugnstekt gös med tomatås och potatis; kalfjärpe med grönsaker, gurka och lingon; kall mandelpudding.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsvälling med fruktkompott; fattiga riddare med sylt; mjölk, kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Grönsakskroketter med kaprissås och potatis; filbunke med pepparkakor.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; ägg med ansjovisfileer å la Kristian; kaffe eller te. Middag: Köttfärs med potatis, lingon och lök; rabarbersoppa med skorpor.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt kall braxen med grädde och pepparrot samt potatis; rismjölspudding.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sillgratin; kaffe eller te. Middag: Färsoppa; plättar med sylt.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; inkokt strömming med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Makaronipudding med skinka; rabarberkräm med mjölk.
LÖRDAG (Midsommardagen). Frukost: Smörgåsbord; stekt abborre med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Klar buljong med grönsaker; graf-lax med spenat; »pragerskinka» med potatis, stufvade murklor och grönsalad; bananglace med mandelsprits.

RECEPT:

Kalfjärpe (f. 6 pers.). 1 kg. benfritt innanlår, 1 hg. späck, 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 dcl. buljong, 3 dcl. tjock grädde.
Beredning: Köttet torkas med en duk, urviden i hett vatten, och skäres tvärs öfver i 12 jämna skifvor, som utklappas lätt. Späcket skäres i strimlor, hvilka doppas i en blandning af saltet och pepparn, och därmed späckas kötskifvorna. De hoprullas och ombindas på två ställen med fint segelgarn, doppadt i kokande vatten. Smöret brynes i

PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier. FLASKOR OM 50 ST. KR. 1.25
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra
Yoghurt Margarin

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

Ställning den 31 Maj 1916.

Tillgångar:
Kassabehållning 2,768,747: 84
Obligationer 13,129,830: 15
Fastigh. o. inventarier 5,160,503: 21
Reverser mot säkerhet 73,423,043: 81
Växlar 42,619,626: 33
Kreditiv och löpande räkningar 15,814,210: 54
Hos inhemska banker 1,359,284: 32
» utländska banker 13,358,180: 64
A andra räkningar 4,615,950: 59

Skulder:
Aktiekapital 20,000,000: —
Reservfond 7,250,000: —
Pensionsfond 259,094: 71
Deposit. o. Kapitalr. 64,241,323: 14
Sparkasseräkning 38,450,627: 50
Giro- o. löpande räkn. 17,483,717: 40
Postremissväxelräkn. 3,452,605: 82
Till inhemska banker 5,115,395: 59
» utländska banker 3,440,854: 54
Af utl. banker ins. 4,994,551: 38
A andra räkningar 7,561,207: 35

Kronor 172,249,377: 43

Kronor 172,249,377: 43

Barnavänner!

Hvem vill af barmhärtighet hjälpa mig, som är fattig, med ett litet bidrag till min lilla fader- och moderlösa fosterson, så att jag icke nödgas lämna honom ifrån mig. Han är nu 6 år gammal. När han var 3 år blef jag nödskad att lämna bort honom, men jag tog igen honom, därför att han icke ägnades den vård han behöfde, och nu kan mitt samvete icke tillåta mig att åter lämna bort honom. Goda barnavänner! Hjälp mig i denna hårda tid! Vänd eder till fosterbarnens inspektör för Östermalms distrikt, hon vet att jag både behöfver och är värd eder hjälp.

Vördsamt
Fru C. Carlson,
Jungfrugatan 10,
Stockholm.

Glöm ej att

Lukulin

är dagens

TANDCRÈME & MUNVATTEN

Lukulin är starkt bakteriedödande, utan att angripa slemhinnan.

Behaglig lukt och smak!

Bevarar tänderna och gör dem kritvita!



Lejon
Vantar & Strumpor

ÄRO AF BÄSTA KVALITE
 & OMSORGSFULLASTE
 UTFÖRANDE

FÖRSÄLJAS ÖFVERALLT

räknas efter huru mer eller mindre söt och saftig den frukt är, som skall användas och kunna variera som ofvan är sagt. — Fruktkötter, maraskinolikören och citronsaften blandas med sockerlagen och massan passeras genom fin sikt. Finnes sockerprofvare (sackarometer) mätes blandningen. Visar den öfver 22 grader spådes den med litet kokt vatten, som fått kallna, visar den däremot under, tillsättes den med litet mera upplöst socker. Glacen fryses som krämglace, men måste stå omkr. 1 tim. längre i

Five o'Clock Tea
 utmärkt arom
 mycket smukt
 i bleckburk à
 1 kg kronor 6=50
 1/2 ~ 3=25

Percy F. Luck & Co. H.A.

Av
Fredrika Bremers
 Brev

Samlade och utgivna av
Klara Johanson o. Ellen Kleman

har nu del II
 (åren 1838—1846)
 utkommit.

Pris 13 kr., inb. 15 kr.

Om del I skrev Docenten Hilma Borelius i Herta:
 »Redigerad med vetenskaplig apparat och enligt vetenskapliga principer. — Bokens värde ökas i eminent grad genom i slutet bifogade rikhaltiga anmärkningar. — Fängslande är den konkreta åskådliggörande och anekdotiska smådrag och välvalda citat ur samtida memoarlitteratur ge åt i brevtextern omtalade personer och förhållanden, mera fängslande ännu det friskt originella greppet och den överallt förnimbara, spänstiga närvaron av en personlig, psykologisk uppfattning.»

Dir Lydia Wahlström i Stockholms Dagblad:
 »Det råder intet tvivel om att vi här ha att göra med julens mest betydande memoarverk, detta gäller inte bara innehållet, utan också den måtfulla utgivningen och bokens utstyrel. Egentligen stå vi här inför en självbiografi av Fredrika Bremer.»

P. A. Norstedt & Söners förlag.

Misspydande hårväxt utrotas utan efterlämnande av märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt luktfritt medel — icke pulver. Bättre än elektrolytisk beh. Anv. dagl. med osviktig framgång i min praktik för skönhetsvård vid behandling såväl i ansiktet som å kroppen. Pris 5 kr. Till landsorten mot postförskott utan ang. av inneh. Maria Enquist, Institut för skönhetsvård och Plastiska Operationer. Biblioteksgatan 6—8, Stockholm. R. 160 68, A. 226 62.

formen, med saltblandningen packad tätt omkr., innan den stjälpes upp. Den smälter fort och bör därför läggas upp just som den skall serveras. Formen afsköljes noga, för att aflägsna allt salt, doppas ett ögonblick i ljumt vatten, så att glacen lossnar lätt från formen. Formen torkas, och glacen uppstjälpes på skål eller fat, med servett eller tårtpapper. Serveras med mandelsprits.

FRÅGOR

N:r 129 Hur få bort kackerlackor som på ett oförklarligt sätt inkommit i ett nytt stenhus?
 Bekymrad husmor.

N:r 130 Finns någon skola där undervisning i matlag. m. m. kan erhållas under tiden 1 juli—31 aug.?
 Lärarinna.

N:r 131. Vill någon af Iduns läsarinor ge mig ett recept på riktigt goda pepparkakor?
 Prenumerant.

N:r 132. Ung fru, bosatt i aflägsen skogsbygd, som ensam sköter sitt hem men dessutom är i behof af att bidraga till ekonomien i dessa hårda tider, frågar om det finns någon, som utlämnar kvinnligt handarbete och huru detta betalas? Är i synnerhet intresserad af hälsöm och väfnad. Kanske finnes något annat sätt till extra förtjänst?
 Tacksam.

N:r 133. Finnes någon bra lärobok med färglagda plancher för väfnad och prydnadssömnad lämplig att inköpas till församlingsbibliotek?
 Lärarinna.

N:r 134. Finnes någon af Iduns läsarinor som kan tala om huruvida man själf kan tillreda tallbarrsolja och i så fall hur man skall gå till väga? Att köpa färdig blir ju ganska dyrbart, och jag vore därför synnerligen tacksam för ett event. recept.
 Alfa.

N:r 135. Jag önskar ingå i en sjuk- och begravningskassa. Hvilken är bäst och förmånligast? Min ålder är 47 år.
 Nelle.

N:r 136. Vill någon af Iduns läsarinor meddela ett godt recept på kolakarameller?
 Nam-nam.

N:r 137. Huru skall man genom själfstudier förkofra sig i engelska språket? Hvilka böcker böra användas? Tacksam för svar snarast.
 Läkarefru på landet.

N:r 138. Hvilka äro de gedignaste läkareböckerna och priset?
 Maria.

N:r 139. Vore tacksam om någon ville lämna upplysning om hur man kan få köpa s. k. fågelhäkar samt svalbon.
 Fågelvän.

N:r 140. Flicka från Dalarna frågar om någon af Iduns läsare kan gifva upplysning om hur man blir medlem i Dala-föreningen.
 N:r 141. Önskar upplysning å inackordering i skogsstrakt, helst landtård, ej skärgården. Fr. Blomkvist, Solgatan 8, Råsunda.

N:r 142. Vill någon af Iduns läsarinor gifva mig anvisning på ett trefligt, naturskönt beläget hvilohem, där priserna ej äro alltför högt tilltagna. Är ej sjuk, men skulle vilja hvila ut ett tag från hushållsbestyr. Tacksam för svar vore Stockholmstru.
 N:r 143. Finnes någon af Iduns läsarinor som rest kanalvägen Göteborg—Stockholm och vill meddela hur dyr en sådan resa blir (enkel tur), hur lång tid den tar och om någon särskild båt är att föredraga? Hjärtligt tacksam för alla upplysningar blir en Kontorsflicka.

N:r 144. Vore så tacksam få ett råd om ön Bornholm vore att rekommendera för en semestertrip på cirka 14 dagar. Finns där särskildt sevärda och intressanta platser, och hvar vore lämpligast att längst uppehålla sig?
 Göteborgska.

N:r 145. Två villrådiga men företagsamma flickor, den ena sjuksköterska, den andra husföreståndarinna, vilja tillsammans ha ett sjukhem, men hvar är bästa platsen, och på hvad sätt, utan alltför stora kostnader, ty vi äro båda fattiga — därför bedja vi Iduns alltid hjälpsamma och förståndiga läsarinor om ett godt råd i den saken. Ingen blir tacksammare för svar än Lisa och Stina.

N:r 146. Vore bra tacksam om någon af Iduns läsarinor kunde uppgifva hvar en lämplig plats finnes för att lindra svår nervreumatism.
 Mångårig prenumerant af Idun.

N:r 147. Vore tacksam om jag kunde få reda på mindre badplatser, vackert belägna i Skåne, där varmbad, helst gyttebad men äfven strandbad finnes att få, samt där priserna för mat och rum vore någorlunda billiga.
 Elsa.

ANN' MARIE GUTTE OCH STINA LIND.
 af Ingrid G.

Det lider mot middagstid. Flickorna i åttonde klassen arbeta ihärdigt på sin uppgift, ett tyskt tema.

Ingen af dem ser ens för ett ögonblick upp från sina papper. Deras tankevärld är strängt bunden vid detta enda — den sista skrifningen i tyska på terminen. Nyss slog klockan half tolf. Om en timme måste stilen ovillkorligen vara lämnad.

Nu skiner vårsolen varmt och godt. Och några af dess strålar ha letat sig väg genom gardinspringan fram till katedern, på hvilken stå åtskilliga majblomster i glada färger. Blomster... Ja. Äro inte också alla dessa unga blomster uti en af Guds stora örtagårdar. Och egen färg är dem gifven. Skär och hvit... glad och solig.

Men just ingen af dem äger den färgen. Bara trötthetens färg. De äro trötta allesamma på sin första allfarsväg. Männe någon undrar däröfver. Man har är efter är utöfvat ett mäktigt tryck på dem. Man har hållit de mest intressanta lektioner med dem och visat på vidder och rymder, som kommit ett ungt hjärta att klappa fortare. Men man har också dragit den ena växelen efter den andra på deras goda vilja, när lust eller begäfnig fattats.

Ann' Marie Gutte och Stina Lind följas åt som vanligt från skolan. Goda vänner äro de, och hållit ihop ha de, allt sedan den dag de sågo hvarandra för första gången. Då vore de småttingar, just inskrifna i skolan. Nu äro de sjuttonåringar. Hela deras uppmärksamhet är för en stund riktad på att jämföra kläderna, efter hvilket göra de dra en en suck af lättnad.

Vid Ann' Maries port stanna de, och Ann' Marie frågar sin vän:
 »Kommer du med in? Mor lofvade oss något riktigt rart efter skrifningen.»
 »Lack du, men inte i dag. Jag hinner ej.»
 »Hvad skall du då göra?»
 »Jag skall skriva min ansökan

till seminariet och skicka in den i eftermiddag.»
 »Det skall jag bestämdt göra också.»
 »Har du frågat din far, om du får söka?»
 »Nej, inte än, men naturligtvis får jag. Så roligt det skall bli att följas åt.»
 »Men tänk, om vi ej komma in!»
 »Ja, då få vi väl gå på den förberedande kursen.»

*
 »Far.»
 Det hördes på rösten, att Ann' Marie ville något så hjärtans gärna, men att hon ej var fullt säker på hur hennes begäran skulle tagas upp.
 »Nå.»
 »Stina skall söka in på seminariet i juni. Och jag vill göra så med.»
 »Hvilken dag sluta ni skolan?»
 »Den nionde.»
 »När är inträdesexamen?»
 »Den femtonde.»
 »Far satt tyst en lång, lång stund. Under tiden såg Ann' Marie allt

mer bedröfvad ut. Och inte vardt hon just gladare, då far lade bort tidningen, i det han sade:

»Jag har något att säga dig, min lilla flicka, något, som jag länge tänkt på.»

Allt under det aftonsolens strimma gick från den ena taflan till den andra på väggen i fars arbetsrum för att slutligen försvinna genom det öppna fönstret, satt Ann' Marie och lyssnade till hvad far hade att säga henne.

Han talade om den hårdhet i sinnet, som följer utaf att ständigt läsa ett visst plenum. Far tog så varsamt på det, som gjorde det ondt, och han satt och såg ut på de hvita syrenerna nästan hela tiden. Det osjälviska sinnet fick sin rätta halt utan den ringaste förgyllning. Visst hade Ann' Marie tänkt bra litet på att hjälpa mor under dessa år eller vara till glädje för sysskonen.

Hur många gånger hade hon ej nekat och sagt sig ej hafva tid, när man bedt om någon liten handräck-

Kathreiners Maltkaffe smakar bra, är hälsosamt och billigt.

50 koppar för endast 30 öre

erhåller man av ett 30-örespaket äkta Kathreiners Maltkaffe. Kathreiners Maltkaffe besitter den stora fördelen, att det kommer i handeln endast i **omalet** tillstånd, så att var och en kan se, **vad han köper.**

Kathreiners Maltkaffe drickes dagligen av millioner människor över hela världen. Till salu hos alla handlande.

CHESEBROUGH'S Vaseline

Inregistr. Varamärke

»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen. Profask å 10 öre erhålles öfverallt.

Det är fullkomligt utan smak. Hvarje apotekare, såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikanterns namn **Chesebrough Mfg. Consd. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.

Filial i London, 42 Holborn Viaduct

Var försiktig med efter-
 öppningar. De skada i stället
 för att hjälpa dig.

Det bästa för barnens hud.



AFTON-TIDNINGEN

Landets främsta folktidning
 kostar blott:

Dagl. uppl. 7 ggr. i veckan
 Pr. År: Pr. halvår:

I Stockholm 12; — 6:—
 I landsorten 6; 50 3: 60
 Halvveckoupplagan 2: — 1: 10

Afton-Tidningen

har på två år 8-dubblat sin upplaga. En tylysande bevis för att tidningen är omtyckt. Prenumerera! Annonsera!



Lottpris 2 kr.
Stockholms Fjällkoloniers Lotteri.

Insänd rekvisition, märkt X 1, adress **Artillerigatan 60, Stockholm**, hvar efter lotter sändas mot postförskott jämte kostnad för porto och dragningslista.

På grund af den strykande åtgången af lotterna förrättas

Ny hushållskurs 15 Sept.—20 Dec. för unga flickor (familjemedlemmar.) Sommarinackordering för 1 å 2 unga damer. 80 kr. i mån. Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick. Sandviks herrgård, Smålands Burseryd.



NYLAND (vid Ångermanelfven). börjar sin 2:a termin den 1 september 1916. Prospekt och ref. på begäran genom föreståndarinnan Fru Sigrid Ödlund, Nyland.

Ingenieur-Akademie
Wismar a. d. Ostsee
f. Maskin.-Elekt.-Ing.
Byggnadsingenjör. o. Arkitekt.
Specialkurser för järn-
betongarbeten, Skeppsbyggeri, Automobil-
och Luftskeppsmotorer.

En Enda Krona
Inbesparad vid hvarje in-
köp gör snart en stor sum-
ma. Ni sparar pengar ge-
nom att rekvisitera vår stora
sommarkatalog och köpa
Edert behov från oss.
Katalogen sändes gratis,
ej fraktfritt.

ÅHLÉN & HOLM, Stockholm.



Syster Elisabeth Werners SJUKHEM
Nybrogatan 3.
Riks Tel. 8509. Allm. Tel. 26348.

Ny bok
av **Gunnar Cederschiöld**

KRIG
och
HEM.

**Karaktärer, inter-
iörer och äventyr**
från Frankrike o. Eng-
land.

Pris 4 kr.

**C. W. K. Gleerups förlag,
Lund.**

I hvarje svenskt hem bör finnas en.

Husqvarna Symaskin.

Den betalar sig själf på kort tid.

dragning
30 juni.

12,500 vinster.

Högsta vinsten Kr. 9,000
2:dra vinsten Kr. 6,000
3:dje vinsten Kr. 3,000

utgöres af följande föremål:
Herrumöbel från Nord. Komp.
Oljemålning af A. Genberg.
Motorcykel från Huskvarna.
Pianino från Bergqvist & Nilsson.
Schatull m. 10 1/2 duss. kontr. mat-silfver o.
Brilljantsmycke från Guldsmeds-bolaget.
Flossmatta fr. Svensk Hemslöjd.
Ljuskrone, marmor, brons fr. N. Komp.
Alla dessa föremål en vinst.

"SVENSKT HEM" möbler och mat-tor till Hvardagsrum, Matsal, Säng-kammare och Jungfrukammare, sär-skildt komponerade af artisten Hjal-mar Renström.

BIBLIOTEK i rikt urval, alla böc-ker bundna, jämte 2 bokhyllor af mahogny, 2 skinnfåtöljer från Nord. Komp. m. m. **Sammanlagt vinst-värde 140,000 kr.**

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommendörsgatan 32, 1 tr., Stockholm. Allm. Tel. Ö. 16 18.
Av Kungl. Majt godkänd, högre lärarinnekurs på 1 1/2 eller 2 år.
Ätven ettårig lärarinneutbildning. Enda tvååriga handarbetslärarinne-kurs. Högre kursen har två valfria linjer med samma kompetens. Semina-riet åtnjuter statsanslag och kan därför mottaga några frielever. **Ansökan** göres helst före 1 Juli till nytt arbetsår, som börjar 1 Sept. Mottagnings-tid hvarje dag 12-1. Fullständig prospekt sändes på begäran.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

Lärarinnekurs i matlagning och handarbete börj. 1 sept. Anmälan göres före 1 juli.
Lärarinnekurs i matlagning och lantushåll, med 2 term. i Fackskolan och 1 år å Brogård, börjar 1 sept. Anmälan före 1 juli. Anmälan till den Lärarinnekurs (endast för skolkök), som börjar i jan. 1917, insändes före 1 nov.
Husmoderskurs med undervisning i matlagning, sömnad, hälsolära och barnvård, närmast afsedd för flickor med högre skolbildning, börjar den 1 sept. Elever få plats i Husmoders- och Specialkurserna samt Yrkeskursen i den ordning de anmäla sig.
Specialkurs (högre husmoderskurs) i finare matlagning och barnvård börjar 22 aug. Anmälan helst före 1 aug.
Praktisk-Yrkeskurs för utbildning af kokerskor och hushållerskor börjar 22 aug.
Barnvård, teoretisk, praktisk, i Fackskolans barnhem 1-3 mån. Sär-skild kurs för utbildning af lärarinnor i ämnet.
Lantushållsskolan å Kumlan börjar sin höstkurs 1 aug. (vinterkursen börjar 15 nov.) Friplatser och statsunderstöd för elever å Kumlan.
Tryckt program på begäran gratis och franko. Program 24, 25, 26 gälla.
Inspektör: Professor O. Hammarsten.
Föreståndarinnan: Fröken Ida Norrby.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Eslöf:** Skåningen Eslöfs Tidning.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvallsposten.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariiposten.
- Laholm:** Sydhalland.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- L'nköping:** Östgöta Correspondenten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Söderhamn:** melsingen.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Godänningen.
- Vänersborg:** Elisbs Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks Veckoblad.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växiö:** Smålandsposten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

ning eller vädjat till hennes in-tresse. Och sedan suttit timme ef-ter timme och läst bredvid för att glänsa på geografitimmarna. Var ej hemmet i mångt och mycket för henne en okänd värld?

Sedan talade far om vikten utaf att äga hälsa och kraft. Det friska, glada sinnet kan näppeligen den be-gära, som sitter med boken i hand hela sitt lif. Ann' Marie skulle visst få gå igenom seminariet, då det nu var hennes innerliga önskan. Dock ville far skicka en stark och klartänt liten flicka dit, som förstod åtminstone något att skilja det väsentliga från det oväsentliga, och som kunde akta sig själf, i fall man hänsynslöst dref på.

Slutligen visade far på den väg, Ann' Marie hade att gå de närmast följande åren. Och Ann' Marie fann den så ljus och solig. Under det att hon förut denna aftonstund suttit helt tyst, kom hon nu med en del förslag och önskningar. När mor omsider tittade i dörren, fann hon far och Ann' Marie i lifligt och gladt samspråk.

Den trettonde juni for Stina Lind till K. för att tentera in i vid semina-riet därstädes. Antalet sökande var inemot hundra. De lediga platserna tjuguen. Emellertid var Stina ej det ringaste rädd. »Naturligt-vis kommer du in, du med dina kunskaper, hade man sagt åt henne gång efter annan.

Hon skref en utmärkt uppsats, tog alla tal i matematik och kom »naturligtvis» in.

(Forts.)

BREFLÄDA

REDAKTIONENS BREFLÄDA.

G a m m a l lösnummerkö-pare. Originaltrycken måste först ha plats — och det är ondt om utrymme för den.

Gurli H. Vid tillfälle i de smala spalterna.

R. Afböjes.

Lalla H. Det hinner bli vår tio-gånger om innan vi publicerat alla värddikter vi redan ha på lager. Papperskorgen är den enda volière, som f. n. ger utrymme åt de nya värfågarna.

Majken. Ha ej plats.

Mira. Likaså.

Fredr A-t. Ni har gått för tidigt från mästarn.

Valborgsmässoafton. Det märks hvilka skaldar ni läst. Men som imitation är er dikt ändå rätt svag.

Gamle John. Tack för vän-ligheten! Men den där »teopatiska villervallan», som ni benämner kär-leken, gjorde oss betänksamma.

O. Föll i korgen.

El Kin. »En förfrusen själ, som längtar drömma vid en död för-hoppnings fönsterkarm» — är det inte en bra våldsamt licentia poe-tica? Och så:

Må andra måla kärlekens vägröna hassel,

där blyga den gömma sina kyssars ljus,

som flämta till för fjolårets torra löfs prassel

vid ekorrems språng eller vindens sus.

Här är nog den sorts hassel af behovet påkallad, som brukas till aga för vanartiga barn.

Stina Mörcke. Ganska stäm-ningsfulla vers, men vi ha för mycket poesi som väntar på att komma in.

»G o s s e n s f a d e r.» Om ni visste hur många stolta och lyckliga för-äldrar, som uppvakta oss med sina lofvande barns förstlingsverk. Till er som till de andra måste vi säga: gratulerar till ett så begåvad barn, men låt det ännu några år stå på tillväxt innan de litterära försöken fram bäras för en större allmänhet.

Sigbeit. En enquete om äk-tenskapsfrågan? Ack, om den har det i själfva verket enquetats sedan världens skapelse och lika brännbar, lika olöst förblir den ändå.

Hvi skulle Idun fingra på detta glödheta problem, som hvar individ i alla fall måste komma till rätta med för sig själf?

Kvinnlig slöjd. Frågan om slöjdundervisningen på landsbygden är otvivelaktigt af största vikt, men vi råda er att söka få upp en diskussion i ämnet i dagspres-sen, som lämpar sig bättre än Idun för saken.

»Blifvande mor» bör vända sig till Barnvårdsbyrån, Trievalds-gränd 3, Stockholm.

— 406 —

VÅRA SMÅ
"SLITVARGAR"

behöfva nya kläder nu till sommaren!



PRENUMERERA NU GENAST PÅ
"BARNGARDEROBEN"

Illustrerad månadstidning för barnkläders för-färdigande.

Prenumeration verkställes å närmaste post-anstalt eller bokhandel. Priset är: för 3/4 år Kr. 2:40, halfår 1:60, kvartal 90 öre. Lösnum-mer portofritt mot 30 öre i frimärken till

Iduns Expedition, Stockholm.

LEDIGA PLATSER

BARNKÄR och ordentl. flicka får plats som barnfröken i familj med 4 barn. Svar till Fru Margit Löweberg, Strängnäs.

EN KOKERSKA eller bättre, enkel flicka, fullt kunnig i matlagning, får plats nu genast på egendom i Bohuslän. Lön 30 kr. Svar m. foto rek. till Hensbacka Gärd, Munkedal.

UNG FLICKA med skolunderbyggnad och från ordentl. hem får plats i apotek för utbildning till tekn. biträde. Inga grossyrsslor. Lön omedelbart jämte allt fritt. Svar med foto t. Apotekare O. T. Lindholm, Burtträsk.

BARNKÄR FLICKA från bildad hem får nu genast plats att hjälpa husmoder med skötseln af 2 barn (2 och 3 år) samt delat i förek. görom. mest sömnad. Jungfru finnes. Svar med rek., foto och lönepret. till Fru E. Ekengren, Malms Gärd, Bettna.

BÄTTRE FLICKA från landet ej under 20 år, kunnig i matlagning, som är villig att med husmoders hjälp åtaga sig förekommande göromål i liten fam., erhåller plats d. 1 juli i stad. Sv. t. »Familjemedlem», p. r. Mariestad.

HUSHÄLLERSKA, pålitlig och ordentlig, kunnig i matlagning samt till ett kökshushåll å landegendom förek. göromål erhåller självständig plats den 15 juni. God lön. Skrifl. svar med betygsafskr. till »Wrangelsholm», Falköping. Tel. Thorbjörnertorp n:r 5.

SYKUNNIG BARNFRÖKEN, van vid renlighet och ordning, villig att något deltaga i skrifgöromål, erhåller anställning hos ämbetsm.fam. i medelstor residensstad fr. o. m. midten af aug. 1916. Kan bli framtidsplats. Svar med ref. och uppgift å löneanspråk till »O. R. S.», Jönköping p. r.

Hushållerskeplatsen vid större sjukvårdsinrättning är till ansökning ledig genast. Årlig lön för rätt person 600 kr., kost, tvätt och fria utskylder. Ansökningar med betygsafskrifter, åldersuppgift och foto insändas till »Hushållerska» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b. Endast kompetent och verkligt dugande person, som förut innehaft liknande befattning bör reflektera.

Hushållsfröken med glatt och trefligt sätt, kunnig i matlagning, bakning och sömnad samt villig deltaga i de göromål, som hör till ett hems skötande får genast plats i familj i Göteborg (sommervistelse vid Säröbanan). Svar med foto och ref. till »Familjemedlem X», Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning, Göteborg.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola för utbildande af lärarinnor, Rimfors, finnes från den 1 juli ett 3 mån. vikariat för lärarinna i huslig ekonomi till ansökning ledigt. Efter den 1 okt. tillsättes ordinarie lärarinna. Lön beroende af kompetens. Ansökan med betygsafskrifter insändas till skolans styrelse, adr. Rimfors, före den 20 juni.

Ex. barnsköterskor erh. förmånl. platser genast genom Svenska Sjuksköterskebyrån Göteborg, Kungsgatan 21.

Föreståndarinnan till sjukhem erhåller plats genom Svenska Sjuksköterskebyrån, Göteborg, Kungsg. 21. Tel. 14435.

Elever i Gobelinväfnad emottages hos Ameli Fjæstad, Arvika. Racksta.

Hushållerska. För en proper och ordningsfull hushållerska eller ensamjungfru, kunnig i matlagning, bakning, syltning m. m. som på egen hand med förståndig sparsamhet och intresse kan sköta ett bättre hem, 2 pers. hushåll, där husmoder saknas, finnes plats ledig nu genast eller senast till den 1 juli i närheten af Göteborg. Hjälptill gröfre sysslor. Rek. med betygsafskr. och löneanspråk samt foto till »Pålitlig», Iduns exp. f. v. b.

Hushållerska värdinna, praktisk, duglig och ordentlig erhåller genast plats hos barnlös enkeman. Svar med betyg, rekommendationer, fotografi och löneanspråk sändes till Kristianstads Läns Tidning f. v. b. märkt »Hushållerska».

Bättre flicka 15 å 16 år, enkel och anspråkslös, fullkomligt frisk samt vand vid landet (helst landtbrukaredotter) erhåller genast plats som hushållsbiträde på herrgård. Lön och fritt vivre. Svar med foto samt svarsporto till »Bättre hem», Iduns exp. f. v. b.

Bra plats för flicka som vill åtaga sig ensamjungfrus sysslor med ordning och punktlighet. Barnsköterska finnes. Vänligt bemötande. Svar med betygsafskrifter och anspråk samt foto till »Sjötomt», Strängnäs.

Föreståndarinneplatsen vid Nyköpings hospital

ledig till ansökan före 1 aug. Platsen tillträdes 1 okt. Nuvarande begynnelselön 700 kr. Ansökan, ställd till K. Hospitalsdirektionen, insändes till Öfverläkaren.

Maskin-skrifverska,

snabb stenograf, perfekt i tyska, engelska och franska, erhåller omedelbart anställning å större industrifabrik på landet. Svar till »Intresse», Sv. Telegrambyrå, Malmö.

PLATSSÖKANDE

KVINNLIG STUDENT med höga betyg önskar under sommarmån. plats som guvernant el. dyl. Svar till »D.», Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

BÄTTRE FLICKA kunnig i enkl. matlagning och bakn. önskar plats i familj för att under husmoders ledning deltaga i alla förek. göromål. Fritt vivre och någon lön. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

UNG DAM, småskollärlarinnan med utmärkt betyg från föreg. platser, bl. a. Berlin, önskar mot reseersättning och fritt vivre plats i fam. som guvernant el. sällskapsdam fr. från början af juli. Svar emotes till »Elna», Bohus-Posten, Uddevalla.

STUDENT, folkskollärare med högsta bet. fr. olika platser, önskar fr. slutet af juni t. början af sept. plats som informator e. d., helst i norra eller mellersta Sverige. Svar till »Latinare 1913», Bohus-Posten, Uddevalla.

UNDERVISNINGSVAN LÄRARINNA önskar under sommarmån. från 16 juni läsa m. barn, äfven tyska. Svar till »Notwendig», Iduns exp.

STUDENTSKA af god familj, som vistats i Tyskland och England, önskar ferieläsning. Svar till »Intresserad», Iduns exp.

SOM HJÄLP och sällskap önskas plats af bildad, musik-, hushållskunnig flicka, helst hos ensam, snäll herre eller dam. På lön fästes ej så stort afseende. Tacksam för svar märkt »Jönköpings», Jönköping p. r.

SEMINARIEBILDAD, något undervisningsvan flicka önskar till hösten guvernantsplats. Svar med uppgift om lön till »A. B.», Lund p. r.

ANSPRÅKSLÖS, praktisk flicka med god uppfostran önskar under sommarmån plats i ett hem på landet. Är kunnig i hvarjehandas husliga sysslor och vill vara till verklig hjälp och nytta åt någon trött husmoder. Svar till »Liten eller ingen lön», Iduns exp. f. v. b.

PLATS PÅ KONTOR önskas af ung, bildad flicka med realkolexamen; något kunnig i bokföring och maskinskrifning. Svar till »Fina betyg», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, danska till börd och af god familj, önskar komma i bättre hem i Värmland eller till Stockholm för att utföra en jungfrus sysslor. Svar till Esther Jacobsen, Besser, Samsø, Danmark.

22 ÅRS FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats under sommaren ev. längre, som guvernant för mindre barn. Tacksam för svar till »Villig 22», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna med afgångsbetyg från Statens normal-skola och vackra tjänstgöringsbetyg önskar till hösten plats i godt och vänligt hem på landet för att läsa med barn t. o. m. 5:te klassens kurs. Helst i södra Sverige. Svar till »B 07», Varberg p. r.

FLICKA från landet önskar plats i god fam. (gärna prästgård) att deltaga i husl. göromål, helst i Dalsland eller Värmland. Svar till »Familjemedlem», Borgstena p. r.

UNG ORDENTLIG FLICKA önskar mot fritt vivre plats i finare fam. el. på herrgård, där duglig köksa finnes i och för lärandet av husliga göromål. Obs! Duktig och hjälpsam. Gärna familjemedl. Tillträde helst d. 1 aug. Sv. t. »19 år», Nerikes Allehandas kontor, Örebro.

EN UNG DAM (utländska) önskar fri sommarvistelse på svensk herrgård el. dyl. som sällskap och hjälp. Talar engelska, tyska o. ngt franska. Svar märkt »4375» till Iduns exp.

Husföreståndarinnan af god familj, mycket barnkär, med förmåga att med ordning och duglighet sköta ett bättre hem, önskar plats, där husmoder saknas men barn finnes. Goda ref. Helst i Skåne. Svar, märkt »2 år», inom 8 dagar till Iduns exp. f. v. b.

Anspråkslös, gladlynt, medelålders bildad dam med goda relationer önskar komma till ett äldre par el. ensam person för att sköta hemmets alla göromål och vara till sällskap och hjälp. Egna möbler till ett rum finnes. Tacksam för svar till »Små lönepretentioner», Iduns exp.

Ung, elementarbildad flicka önskar komma i fin familj eller å herrgård. Är villig deltaga i alla inom hemmet förek. göromål äfvensom hjälpa mindre barn med läxläsning. Svar till »Uppsalaflicka 21 år», Sv. Telegrambyrå f. v. b.

Examinerad sjuksköterska, som äfven genomgått kurs å barnsjukhus, söker plats från den 1 juli. Sv. emotes tacks. und. adr. »E. H.», Svenska Annonbyrå, Göteborg.

Utexam. sjukgymnast önskar medfölja ensam dam eller familj till landet, helst badort, där behandling kan förekomma. Vid lön fästes mindre afseende. Svar till »Sjukgymnast», Nord. Komp. Annonb. S.

Härmed inbjudes till Aktieteckning i A.-B. Husmödrarnas Centralförmedling.

A.-B. har till uppgift att förmedla försäljningar mellan Hem i landsorten af de alster deras gårdar frambringe, såsom matvaror af alla slag, bär, frukter, konserveringar o. inläggningar, väfnader o. föröfrigt allt de önska afyttra utan andra mellanänder än våra direkt t. hem i Stockholm.

Aktiebreven äro på 10 kr. styck o. ställas till viss man. Teckningslista o. alla öfriga upplysningar lämnas tacksamt af Martha Larsson, Husmödrarnas Centralförmedling, Jakobsgratan 20, Stockholm.

Ung bildad tysk dam,

musikalisk, som i två års tid förestått en svensk vetenskapsmans hushåll önskar liknande position i ett fint hus. Utmärkta referenser presteras. Svar under adr. »I. A.», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

Ung, bildad tyska

önskar plats i verkligt god familj som hjälp och sällskap. Talar svenska och franska samt är musikalisk och huslig. Svar till »A. T. 24 år», S. Gumælii Annonb., Sthlm, f. v. b.

INACKORDERINGAR.

FERIELÄSNING meddelas skolungdom i prästgård. Vacker trakt. Om-sorgsfull vård. Svar till »Skog och bad», Moholm p. r. Riks 36.

PENSIONAT FÖR BARN i Skelderviken i komfortabel villa belägen i härlig barr- och ljungskog med utsikt öfver hafvet. Tuberkulösa barn mottagas ej. Referenser på begäran. Närmare meddelar föreståndarinnan, fröken Hanna Flyborg, Solhem, Växiö. Adress efter den 3:e juni: Villa Bris, Skelderviken.

Inackordering

för sommarmånaderna i präst eller lärarefamilj på landet, där god vård och underv. i första klassens (allm. lärov.) ämnen kunna erhållas, önskas för en elfvaårig gosse. Svar till »A. H.» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

Skötsam Teknolog

önskar god inackord. i treflig fam., ej boende för aflägsat från Tekn. Högskolan, senast 10 nästk. sept. Svar till »Blifvande bergsingeniör», Gumælii Annonb., Sthlm, f. v. b.

På herrgård,

eller liknande, önskar yngre dam inackord. för sommaren. Bör vara bel. i skogig och vacker trakt i n. delen af mell. Sverige, samt att tillfälle gifves för deltagande i hushållet. A ställe där flera inack. mottagas samtid. refl. ej. Utförligt svar till »M. 24», Sv. Telegramb. Annonafdel., Göteborg.

Tvenne skolflickor

eller skolgossar kunna få god helinackordering i bättre, välrekommenderadt hem i Stockholm. God omvårdnad och tillsyn. Finaste referenser. Deladt rum. Södersol. Endast å väluppfostrade barn reflekteras. Svar till »God omvårdnad» eller »A. T. Vasa 604 96, helst mellan kl. 4-5.

»Cyrano» Quai d'Ouchy Lausanne (Suisse)

Institution de 1 er rang pour jeunes filles. Etudes sérieuses des langues, musique, peinture, historie de l'art, etc. Sports. Situation exceptionnelle. Hautes références à l'étranger. Directrice: Mademoiselle L. Barrière.

I solig, tyst våning

med alla nutida bekv., hiss, badrum m. m. kan god inack. erh. ensamt eller deladt rum. Svar till »Centralt läge», Iduns exp. Riks 10462.

Babylådan inneh. fullständig utstyrelse af 2 omgångar för späda barn, välsydt och af bästa kvalitet, pris 10 o. 15 kr. pr låda beroende på monterings. Sändes mot efterkr. A. C. Cronquist & Son, MALMO Rikstel. 815.

Hvar skall jag tillbringa min sommarsemester?

Stockholms omgifningar:

VID MÄLAREN. Pensionat Fagerud Åd har utmärkta strandbad och skogspromenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Småland:

FÖR BRÖSTSJUKA. Solgården, B o r. Nytt och tidsenligt. Läkare: Dr G. Lundskog. Föreståndarinnan: Sjuksköterskan Tora Strömsten.

HVILOHEMMET »BJÖRKELID», Småland, härligt läge, naturskön trakt, lugnt, stilla, nära sjö, emottager gäster året om, äfven sjuka. God vård. Vidare meddelar Fr. QVARFATH, Tutaryd.

Västkusten:

Alsback LYSE rek. Strandbad. Varma bad. Löf- och barrskog. Öppet året om.

FISKEBACKSKIL. Gina Svenssons pensionat rekommenderas.

Dalarna:

FURUDALS PENSIONAT. Gammal bruksherrgård i v:a Dalarna. Skogrik, hög trakt, (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt o. fiske. Rek. såsom utm. rekreationsort. Uppl. Sv. Tur.-fören. eller fru G. Wuttke, Furudal. Rikst. Furudal 2 C.

Värmland:

DOKTORINNAN VILMA ERIKSSONS Hvilo hem, beläget 15 min. skogs promenad från Arvika. Inackorderingspris kr. 350 pr dag, 80 å 90 kr. för mån. Bröstklena mottagas ej. Adr. Högåsen, Arvika.

NORGE:

LARVIKS BAD, Larvik. Sjögymnast-, dy-, kolsyre- och elektr. bad etc. Massage- och dietbehandling. Säsongs 1 juni-31 aug. Tillskrif Öfverläkaren Dr Knudtzon, Kristiania, eller Badanstalten direkt.

Illustration of children playing with a dog. Text: Florodol-tvålen bevarar barnens friska och rosiga hy-Gör morgontoaletten till ett nöje för dem

D:r Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
AKOMOR.
Kungsporsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästernammsgatan 70.

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungsgatan 46, Göteborg.
Förmånligaste enskilda handelsläroverk för elever med högre förkunskap.
Sommarkurs Handelskurs | Gymnasialkurs
10/6-10/9 | 10/9-10/12 | 10/1-10/5
Begär prospekt!

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräcknar, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.- + porto. **Franska Parfymmagasinet, Drottninggatan 21, Stockholm.** Hoflev.

Afmagringsvälv,
— absolut verkande — oskadlig. —
Pris kr. 4:50 + porto. Förs. distr. **Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör, 21 Drottninggatan 21.**

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL.
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfyffärer samt hos **Kungl. Hofleverantör ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.**
Återförsäljare rabatt.

Turkiska badet
i Malmorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före

Tvätt!
Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Stryklinrättning** till ett pris af **35 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 20 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.



Under
Juni, Juli och Augusti
hålles
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9-3. Öfriga hvardagar 9-4.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslära i enklare och finare matlagning, bakning, syltning o. konservering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp af matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära samt rengörning, tvätt och strykning, vården af linne o. sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i kläd- och linnesömnad för hand och på maskin, tillklippning, lagning, märkning etc. samt moderna handarbeten äfvensom **Samaritkurs.** — — — Som skolan afser att ej blott meddela eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla elever inom skolan* och endast ett begränsadt antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk. Valfrid Petersson m. fru. Höstterminen börjar 15 sept. Förfrågningar besvaras omgående af skolans föreståndarinnan
Fru Emma Kjellström, Storgatan 32, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

Å Ekefors husmodersskola
sundt och vackert belägen å Värmdön, tre kvarts timmes båt- eller järnvägsresa från Stockholm mottages från 1 sept. ett mindre antal unga flickor till grundlig teoretisk och praktisk undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering, födoämneslära, tvätt och strykning, linne- och klädsömnad samt tillskärning.
Tyska talöfningar för dem som önska deltaga däri.
Prospekt och upplysningar på begäran.
Greta Flodman, Upsala.
Agda Nordström, Postadr. Klinton. Riks Skuru 29.

Herrsätra Skolgård,
8-klassig flickskola; internat, börjar sitt fjärde läsår den 15 Sept. 1916, å Molstabergs egendom, Mölnbo.
Infödda, exam. språklär., exam. skolkökslär., exam. musiklär.
Endast välartade barn mottagas.
Språk- och hushållskurs för flickor öfver skolåldern. Prospekt på begäran.
Anna Sundin.
Riks Mölnbo 12. Adr.: Herrsätra, Vagnhärad.

Husmoderskurs
börjar den 1 okt. i **Kungsstugan Tullinge**, 1/2 tim järnvägsresa från Stockholm. Ett fåtal unga flickor kunna där få undervisning i **finare och enklare matlagning, bakning, konservering, tvätt och strykning** m. m. Dessutom lämnas undervisning i **linnesömnad** efter ny, prakt. metod. Prospekt och referenser på begäran. Tullinge gård pr **Tullinge, Anna Zimmerman,** utex. skolkökslära och handarbetslära.

Elsa Philips Husmodersskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),
börjar sin 17:de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1916. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. **Olika kurser.** Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till läroinnekurser i hushålls ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker, Leksboda. Sedan Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran.
ELSA PHILIP, Stockholm.

KORSETT-NYHETER!

"SVEA"-KORSETTEN.
Elegant sommarkorsett.
Svea A. Kr. 5.25
Prima batistsatin, hvit, med extra prima madapolambroderi upptill. Strumphällare fram och i sidan.
Svea B. Kr. 3.85
Satin hvit. Strumphällare fram och sidan.
Storlekar 56-74 cm.
Till landsorten mot postförskott + porto.
Vår illustrerade priskurant, innehållande 30 olika korsetter, sändes gratis och franco.

"ASTRID"-KORSETTEN
Passande för smärta figurer.
Astrid D. Kr. 1.75
Parkumvåfnad, ljuslila, utan strumphällare.
Astrid C. Kr. 3.25
Nätyåfnad, hvit. Sval sommarkorsett utan strumphällare.
Astrid E. Kr. 3.25
Extra prima parkumvåfnad, beige, 2 strumphällare.
Storlekar 56-80 cm.

A. Jönsson & Co. Kyrkogatan 32 GÖTEBORG.

Örebro Husmodersskola
börjar höstterminen den 22 aug. 1916. Skolan har tillerkänts guldmedalj och hederspris. Prospekt på begäran.
Fru ALFH. RYSTEDT.

En ständig glädjekälla
och till nyttig motion för barnen äro en gunga och trapez i trädgården. Kostnaden härför är ringa. Beställ i dag el. begär ill. prisl.!
Th. P. Pålsson, Stockamöllan.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Edla Carlssons Privathotell rekommenderas. Elektr. belysning och Rikst. i alla rum. Rum fr. 2 kr. **Frukost o. Supéer serveras. Birgerjarlsq. 8, Stockholm** (röd, grön o. gul spårvägg stannar vid porten). Riks. 44 01, 72 59. Allm. 125 89, 195 1

Värmlands Eda bad- och vattenkuranstalt
m. järnkälla, belägen i en synnerligen naturskön, torr och sund trakt. Post- och järnvägsstation Charlottenberg, 9 tim. järnvägsresa fr. Sthlm. 8 tim. fr. Göteborg — direkt vagn. Säsong 10/6-20/8. Utm. bad ss. Nauheimer m. flytande kolsyra, gytte- o. tvålmassage samt tallbarrsbad. Fullst. kallvattenkur, sol- och strandbad. Massage, gymnastik och helhetsbehandling. 1:stklassigt bord, äfven vegetariskt. Goda baddr. Läkare d:r Julia Kinberg, Stockholm, Gymnastikdirektör Elsa Bergschöld, Verkst. direktör Doktorinnan Gerda Grill.
Obs! Lungsotspatienter mottagas icke.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs.
Grundad år 1902.
Kursen för unga, bildade flickor omfattar 3 1/2 mån., börjar fredagen den 1 September kl. 12 midd.
Kursen för fruar omfattar 10 veckor med arbete hvarje Torsdag f. m. från kl. 9 eller 1/2 10 f. m. till kl. 1/2 4 e. m., börjar den 5 Oktober.
Aftonkursen omfattar 10 veckor med arbete hvarje onsdag e. m. från kl. 6-9 e. m., börjar den 6 September.
Vegetariska för- och eftermiddagskurser komma äfven att anordnas under hösten med början i September.
Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND,
Stockholm, Klarabergsgatan 40, 5 tr., hiss.
Rikstel. 20 35. Stockholmstel. 93 02.

VALET AV TEVNADSBANA
efter slutade skolstudier är ofta svårt nog. Handeln och industrien erbjuder många möjligheter till en god utkomst.
Våra års- och terminskurser äro koncentrerade och **tidsbesparande** och anpassade efter alla kunskapsgrader från folkskolan till studentexamen. **Utförlig bankkurs** med övningar i alla bankgöromål. **32:dra arbetsåret börjar den 22 aug.** 20 akademiskt och praktiskt utbildade lärare. **Platsförmedling.** Begär vårt 40-sid. illustr. prospekt.
FILIP HOLMQUISTS HANDELSINSTITUT, GÖTEBORG.
Främsta och största enskilda handelsläroverk landets främsta handelsstad. Egen läroverksbyggnad.

Nya Hushållsskolan,
9 Västra Trädgårdsg. 19, Stockholm,
hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela **bildade flickor** undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, fnstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfven meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.
Skolan har varit besökt af **treusenethundrafemtioåtta (3,158)** elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4 1/2 månader. Elever mottagas äfven på kortare tid. Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af
Fröken Berta Erlandsson,
19 Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm.

Annonsera i Idun!

Örebro Husmodersskola
börjar höstterminen den 22 aug. 1916. Skolan har tillerkänts guldmedalj och hederspris. Prospekt på begäran.
Fru ALFH. RYSTEDT.